

REDACTIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL
Pe un an ... 20 cor.
Pe jumătate an ... 10
Pe 1 lună ... 2

Nr. de Duminecă pe
an 4 cor.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oraș și comitat 502

TRIBUNA

Vecinic cu stăpânirea!

(*) Ce vor face deputații români naționaliști după împrăștierea Dietei, știm ori dăm cu socoteala: se vor duce printre alegători, vor da seama despre cele petrecute în lunile din urmă, vor țineă calde inimile, ca o nouă lupă — *alegerile ce vor urma* — să ne găsiască pe toți mai tari încă de cum am fost în Ianuarie 1905...

Naște însă întrebarea: ce se va petrece cu cercurile românești, cari în trecut au ales Români de naștere, dar oameni vecinic tot de ai stăpânirii?!

Lăsa-i-vom și pe viitor pe frații din acele cercuri să ne facă de batjocură?

Căci batjocură este pentru partidul național ca cercuri curate românești, să aleagă prieteni de ai lui Tisza, cel mai cumplit dușman al dreptului de vot obștesc, după cum nu-i nici o mândrie să aleagă oameni de ai stăpânirii de acuma, care drept de vot nu vreau să dea numai celor ce știu scrie și ceti... Cu atât mai rușinos este apoi să lăsăm cercurile românești pradă lui Kossuth Ferencz.

— *Maie de a ne trage seamă cu partidele ungurești, avem să ne răfuim cu deputații români, cari până acum tot în tabăra stăpânirii au fost...* Tot una le era: Bánffy ori Széll, Hadervály ori Tisza. I-au slujit pe rând pe toți, fără ca în schimb să poată storce vre-un bine, vre-o ușurință pentru neamul românesc.

Impotriva acestora trebuie să deschidem

întăiul foc. Ei, ca fii ai neamului românesc, nu s'au rușinat să spriginească de pildă un ministru cum a fost Hieronymi, care a dat cea mai grea lovitură partidului național român; au stat alături de Berzeviczy, când acesta săpă groapa școalelor românești; l'au urmat pe Tisza și în lupta ce duce împotriva dreptului de alegere pentru toți fii țării; iar dacă n'au intrat în partidul stăpânirii d'acum, e numai din pricină, că n'au știut dacă M. Sa dă lui Fejervály dreptul de a împrăștia dieta și a face — alte alegeri.

Ni-se incumbă deci ca o mare datorie să lucrăm ca cercurile acestor deputați români să nu mai ajungă paturi calde pentru toți câți umblă după procopseală, după câte o slujbă grasă, poporului însă nici atâta cinste nu i-au făcut: să meargă în mijlocul lui și să dea seamă de cele petrecute... Bine înțeles: nu s'au dus între alegători pentru că se temeau că aceștia — deștepți cum sunt de adunările ținute de adevărații lui deputați, cei naționaliști, — le vor spune buchile așa fel, încât să le treacă pofta a mai umblă după deputăție...

— *Indoială însă: după împrăștierea Dietei și în ajunul noilor alegeri, acești Români slabi se vor duce prin cercuri, să încerce marea cu degetul.*

Dar Români cei adevărați le vor întoarce spatete. Sub nici un cuvânt nu-i îngăduit să-i sprijinească. Ci să le spună, că nu mai au ce căuta acolo; dacă țineau la întărirea neamului, aveau vreme destulă acești rătă-

ciți să părăsiască partidele al căror program este slăbirea noastră. Iar dacă au dragoste pentru popor, să nu mai încurce ițele, ci să lase în pace ca Români adevărați s'aleagă tot Români cari nu se fac unelte partidelor vrăjmașe dreptului poporului, ci slujesc cu credință partidul național.

— *Iată de ce atragem luarea aminte a fruntașilor nostri chiar de p'acum: să se gândiască la răul acesta și să caute a-l înlătură!*

Un șir întreg de ani cercurile românești au ales tot oameni de ai stăpânirilor. Punăse odată capăt acestei rușini și mai presus de toate isgoniți să fie din mijlocul poporului nostru *coadele de topor*.

Chipul d'a se ajunge la aceasta, e găsit: *ținerea împreună intru a duce la isbândă steagul național...* Să spriginim adică și în viitor pe cei cari luptă în numele neamului.

Uneltirile grecești în România.

București, 15 Februarie.

Țară bună și îngăduitoare, dulce țară românească! Ce rău te răsplătesc străinii pentru ocrotirea ce le-o dai!

Bulgarul și Sârbul îți vine primăvara, îți ară grădinele, le ia rodul și-l vinde și toamna se întorc la cămin, îmbogățindu-și țara cu averile tale. Grecul se strecoară cu marfa lui ușoară, se sălășluiește în târg, îți ia banul și-l învârte, iar milioanele le trimite acasă spre scopuri culturale și ucigașe. Săcuiul se întoarce acasă ca o albină încărcată și ea

O idee din privilegiul concertului Popovici.

Aradul stă în preajma unui rar eveniment muzical.

S'apropie concertul, care o să fie un nou triumf al marelui nostru Popovici.

Arta binecuvântată a lui va fi soarele, ale cărui unde de raze va încălzi din nou sufletele și ne vor întări în credință, că suntem depozitari legitimi ai geniului muzical, care a fost și va rămâne pentru totdeauna coroana gîntei latine.

Florile din gingașul concurs al artistelor noastre, vor fi mai vii la culori, mai pline de parfum, sărutate fiind ele de razele calde ale soarelui nostru...

Farmecul magic din vocea sa, va domni din nou ca un suveran peste inimi; oftări înăbușite vor da răsunset la jalea lină a doinei, ca apoi în alt moment să fim transportați în seninul cântecelor, ce au răsărit din pușinele zile de bucurie ale trecutului nostru trist și dacă va resună în sfârșit de pe buzele sale umorul cald al horei «Hop țurcă furcă», veselia inimelor răpitate, nu va cunoaște margini și sute de voci vor cere bisarea ca înainte cu 2 ani la Orăștie, unde am fost fericitul martor al unei scene, care o să rămână fără păreche între toate impresiile, ce le-am adu-

nat pân'acum, în decursul unei praxe destul de considerabile de concerte.

Captivat de măiestra structură al acompaniamentului genial complicat și împodobit cu rafinamentul școalei moderne, mă sfătuiam tocmai oare fi-va posibil, să se scrie ceva cu mai mult spirit, ca acest product al măiestrului Dima și oare afla-s'ar cântăreț, care s'ar apropiă numai, de interpretarea acestui cântec la înălțimea dlui Popovici, când de-odată se descărcă o fortună de aplauze — din galeria tixită de țărani, flăcăi și fete de acolo, din 'nălțime, chioteau: «inc'odată» «s'auzim, hop țurcă furcă» și bardul nostru emoționat împlini-se dorința isvorită din entuziasmul poporului încântat.

Compozitor și cântăreț numai în Italia poate să aibă un astfel de succes *la popor* și totodată și din punct de vedere al artei abstracte.

Scena aceasta e dovada cea mai elocventă, că Popovici e de tot al nostru, al doinei noastre, el care a intrupat figurile celea mai transcendente din operele lui Wagner în templul din Beyrauth, a rămas credincios doinei, și o ridică prin arta sa, la o perfecțiune, încântând prin ea străinul și neamul său.

Vocea lui obicinuită în stil wagnerian, întrece fortuna molochului orchestral, devine blândă, mlădioasă, intimă, când interpretează perlele poe-

zilor populare, și din ochii și din fața lui, din toate acestea, liber se revarsă tot ce e dulce și duos în arta noastră populară.

Dânsul nu e un simplu cântăreț de operă; el e artist *creator* pentru noi, care pentru totdeauna ne-a dat modelul cel mai perfect pentru interpretarea artistică, dar fidelă a cântecelor noastre populare.

Numele Popovici o să fie o tradiție măreață a viitorului nostru artistic și generațiile următoare ne vor invidia, că ni-am înfrumșetă din când în când viața din idealismul curat al artei sale.

Durere, generația noastră tinăra nici aici, nici în țară n'a produs un talent de calibrul lui Popovici și Dumnezeu știe, când s'a ivi pe cerul artei o stea, ca Popovici.

Tehnica modernă ne dă singura consolare.

Dacă grammophonul ne-a făcut posibil, să conservăm pentru totdeauna vocea omenească, datorința noastră ar fi, să o facem aceasta față de vocea bardului nostru Popovici.

E revoltător, când frunzărind prin cataloagele de phonograph, nu dai de numele marelui Popovici, dar găsești cu droaia dii minorum gentium.

Acest nonsens numai din firea mândră și calvarească a lui Popovici se poate explica care renunță la orice reclamă.

MARE MAGAZIN

de articole de sticle de porțelan și vase de culină.

Cele mai moderate și de folos lucruri.

S'A DESCHIS

Arad, Piața Andrássy Nr. 16. (fost casa lui Gebhart).

Se vinde cu prețurile cele mai reduse

Rog P. T. public binevoiască a se convinge personal; cercetarea magazinului nu obligă pe nimeni la cumpărare.

Szabó Albert

furnisor al curții cesare regesti.

Telefon pentru oraș și comit. Nr. 429. 429 Nr.

răsplată frații lui de acasă ne gătuie limba noastră.

Țara bună și îngăduitoare, tu a doua Helveție, leagăn al tuturor luptătorilor pentru libertate, găzduitoare a nenorociților marinari răsvrățiți, greu ești pedepsită pentru iubirea libertății! Greu pentru-că toate sedimentele levantului, cari trec prin tine, lasă rani adânci în corpul tău, rani cari îți sleiesc viața, îți storc averea și-ți amenință moravurile străbune.

Mai anii trecuți Bulgarii îți omorâseră pe stradele capitalei un profesor de seamă, pentru căldura cu care-și apăra confrății dela Pind. Acum s'a descoperit o bandă de greci jăfuitori, cari adună bani pentru ucigașii din Macedonia. Ear tu, care ai atâtea drepturi de apărare, rămâi așa de blândă cu toți străinii!

Noi vedem bine ce este scopul tău. O țară modernă, țară civilizată vrei să fii, cu alte moravuri ca semi-barbarele țări ale Orientului și chiar ca ale Ungariei. Nu vezi însă cum străinătatea totuși nu te crede, nu vezi, cum totuș pe tine te acuză de xenofobie și cum tipă presa israelită din lume când tremură zulușii unui pui de jidan? Nu vezi cât de batjocurite sunt buna ta credință și inima ta cea largă și primitoare?

Ar fi de ajuns de atâtea veacuri! Acei străini n'au nici un drept de existență în țara ta. E timpul ca România să fie a Românilor și numai a lor!

Uneltirile grecești mai au și un alt simptom de gravitate.

Cei implicați, bancheri, arândași, doctori și funcționari, sunt greci veniți în țară de zeci de ani, unii chiar născuți aici. Și în tot acest restimp ei au continuat a ține legături cu țara lor și cu comitetele revoluționare. Ei se simțeau în România ca la ei acasă, fără a căuta cătuși de puțin a se solidariza cu interesele patriei lor celei nouă. Cât pentru limba românească, nici vorbă să o învețe.

Iată aici pericolul libertății excesive. Am înțelegere libertatea în marginea dreptului

Viitorul artei noastre, știința muzicii își ridică însă glasul și prelinde, ca tot ce a cântat Popovici din sufletul poporului românesc, să fie eternizat, ca o comoară a neamului.

«Asociațiunea» și «Fondul de teatru» ar trebui să inițieze aceasta interpretare.

Și dacă nu s'ar întâmplă aceasta, elita publicului nostru dela concertul, ce vine, ar trebui să facă un scurt proces; anume să comande un aparat pentru susținerea fonografică din Pesta ori Viena la Arad, iar domnul Popovici să fie rugat, a ne face donul neperitor în modul sus descris.

Din partea compozitorilor români nu s'ar face nici o piedică, iar întreprinderea pentru fabricanți ar fi de sigur avantajioasă.

Fără de sacrificii materiale e posibilă realizarea acestui plan.

Din inimă doresc, ca ideea aceasta prin sprijinitori nobili de acolo, să fie realizată, spre fala culturii noastre.

A. Iulia.

gintilor, am înțelegere respectul față de profesiunea fie căruia, dar lipsa asta de ori ce tendință de asimilare, de ori ce șovinism național, este o greșală, pentru că îngăduirea grupărilor tuturor naționalităților rătăcite pe aici, dă cu timpul un drept istoric. Vedem de pe acum, că evreii din România, vor să-și afirme acest drept istoric și să se considere ca o naționalitate autohtonă, mai avem nevoie ca azi mâne să vedem și pe Greci și Bulgari ridicând aceleaș pretenții?

Cazul cu Grecii semnalează deci în culori vii un mare pericol pentru viitor.

Veghere și muncă, înainte de a fi târziu.

Suntem în absolutism? Și cele mai șoviniște ziare scriu despre absolutism ca despre un lucru ce va să fie. Prin urmare azi trăim încă în era constituțională. Cum înțeleg însă șoviniștii constituționalismul se vede din ordinațiunea de mai la vale a ministrului de interne Kristóffy, care natural are toată aprobarea eroilor libertății. «Figyelő» anunță următoarele:

«Ministrul de interne Kristóffy a adresat o ordinațiune către toate municipiile, în care *oprește colportagiul produselor de presă slovace*, și deodată a decretat că ziare, apeluri și publicațiuni slovace *numai pe lângă licență din partea autorităților se pot răspândi*, pe cari trebuie să fie înfățișată și titlul respectivei tipărituri».

Iată cum comentează organul socialist «Népszava» ordinațiunea aceasta alui Kristóffy:

«Ministrul de interne prin ordinațiunea aceasta a violat nu numai actuala lege de presă, ci mai mult a violat cele mai elementare libertăți omenești. Știm bine, că domnia feudală întemeiată pe violență prin mijloace de acestea și-a întărit puterea, dar ne mirăm că un guvern care afirmativ are tendințe de democratism, îi urmează acestei adunături pe calea aspirării naționalităților.

În ori-ce chip stăm în fața aceluși moment rușinos că puterea de stat pentru dragul genților lor, lăhniți, despoaie naționalitățile alcătuitoare de stat, de cele mai primitive drepturi. Iar aceasta e un fapt demn de osândă, de dispreț, care-l refuză și pe autor».

Din partea noastră n'avem nimic de adăugat.

Vine absolutismul?

Presa maghiară este alarmată de spaima absolutismului. Vine absolutismul! este strigătul spaimii prefăcute, cu care șoviniștii vor să ațâțe fantazia credulă a semenilor lor. Că va fi așa și așa. E o adevărată întrecere în presa șovinistă, de a zugrăvi în colorile cele mai negre viitorul.

Se va încătușa libertatea cuvântului și a pressei. Se va țarmuri dreptul de întrunire. Ba înflăcărutul conte Apponyi e înfricat că »incurând se vor infunda pușcăriile cu șefii».

Disolvarea de Luni a Dietei este considerată de șoviniști ca inaugurare a erei absolutiste.

Așa le place domnilor șoviniști să boteze, marea nenorocire ce, recunoaștem, i-a ajuns prin dizolvare, în propria-le persoană.

Știe însă toată lumea, că disolvarea este un drept al Suveranului, pe care-l exereită și în cazul acesta în deplină legalitate. Este deci o prea mare auto-sugestie când domnii șoviniști dau conture atât de disproportionale unei dureri, care e numai a lor.

Dar zic dâșii celelalte d'aci nainte vor urma.

Și în strâmtoarea lor fac apel la frunză și la iarbă, la străinătate, la comunitatea de interese a popoarelor, ca să nu lase batjocura asta pe Ungaria și pe veacul acesta luminat, ca în mijlocul Europei chiar, să se aducă o bucată de ev mediu. Ei ne îndeamnă acum tot cu mai multă stăruință să sărim și noi naționalitățile întru apărarea constituționalismului (!) și a libertății (!) amenințate de Viena.

O frazeologie mai abjectă și imorală, nu ni-s'a dat să cetim. Va să zică *constituționalismul și libertatea, presa și dreptul de întruniri* acestea sunt amenințate, în ajutorul acestora suntem chemați. Cei ce trei zeci de ani au făcut cel mai infam abuz de ori ce libertate, abuz, de care s'ar fi rușinat și cel mai craș absolutism, cei ce au sfidat fără rușine însuși principiile de dreptate și de opiniunea lumii, care le osânda faptele, își băteau joc, aceștia vreau să apere *constituționalismul*, și îmbrăcând iar ca în trecut zalele de cavaleri ai libertății, să mai escompteze odată buna credință a popoarelor Europei.

Nu e curată batjocură și lipsă de orice rușine să ni-se vorbească de încătușarea libertății cuvântului și a presei, ca despre un lucru ce va să fie. Aceasta n'au fost oare și până-acum încătușate? Bucuratu-ne-am noi vreodată de aceste drepturi cetățenești și omenești? Din potrivă. Umplut-am de 30 de ani neîntrerupt temnițele. N'avem un luptător de seamă, care să nu fi fost aruncat în temnițe. Loviți au fost cu zeci de mii amende. Chiar azi curg cu droaia procesele contra noastră. Cine ni-le-a făcut? Viena? Absolutismul? Nu. Vestita constituție, pe care ni-se cere s'o apărăm.

Dreptul de întrunire se va țarmuri. Mai trebuie acesta țarmurit? Nouă ni-s'a tăiat acesta în mod absolut. Partidul național și azi stă desființat prin un ucaz ministerial. Duoi cu duoi nu ne-am putut întruni. Ba până și adunările bisericești au fost sparte cu baionete de jandarmi. Dreptul de întrunire este dreptul absolut al celui din urmă solgăbirău. Ce absolutism mai încape aici?

— Vor ajunge și șefii în temnițe — se plânge de pe acum marele campion al libertății, contele Apponyi. Dacă se va împlini aceasta, atunci absolutismul cel mult va echivala cu era constituțională de azi. Vom fi egali, cel puțin de acum înainte. Așa precum a înțeles și în 1848 țaranul nostru egalitatea când a întreat: «șadar d'aci înainte și domnii vor fi trași la dereș»? E deci o fățarnicie ne mai pomenită când domnii acestia cutează să vorbească de constituție și libertăți cari ar fi primejduite. Numescă-se ori cum cea-ce va veni, noi o preferim «constituției» și libertăților cari ne-au fericit până-acum. Mai rău nu poate fi.

Noi în absolutism gemem și azi. Un absolutism național, al micilor tirani, cu atât mai primejdios cu cât s'a îmbrăcat în haina falsă a libertăților.

Vine absolutismul! Vie! Popoarele acestei țări, înțelegem chiar și pe poporul maghiar, nu pot decât să-l salute dac'ar veni. Era constituțională n'a dat aici poporului decât

Se prescrie zilnic de număroși medici și profesori la morburii de plumăni, cataruri, tusă convulsivă, scrofulosă, influență.

Sirolin

Promovează apetitul și greutatea corpului, delătură tusa, flegma, asudărea noaptea.

Oferindu-i-se publicului imitații fără preț, să se ceară totdeauna: **impachetarea originală „Roche”.**

F. Hoffmann-La Roche & Co, Basel (Eletia).

„Roche”

Se capătă prescriindu-se de medic în farmacii la 4 cor. sticla.

— băț de pribegie în mâni. Atâta bine de ce n'ar putea aștepta și dela un absolutism? N'avem deci noi și n'are poporul motiv a plânge, ci are oligarchia medievală, care-și vede în primejdie privilegiile. D'acea plâng.

Las' să plângă. Când dușmanii poporului plâng, poporul n'are nici un motiv a plânge!

Cu puferea armată.

— Criza. —

Budapesta, 16 Februarie.

După știrile ce vi-le-am comunicat ieri, dizolvarea camerei este deci hotărâtă în chip neîndoios pe Luni 19 l. c. Scopul acestei ședinți nu va fi decât publicarea actului de dizolvare. Totuși coaliția și președintele neavând încă cunoștință pozitivă și oficială sau măcar oficioasă despre aceasta se fac a nu ști despre aceasta. De aceea s'a fixat programa ședinții în chipul următor.

1. Publicarea convocării parlamentului pe 19 l. c.

2. Stabilirea ședinței viitoare și a programei ei.

Casa magnaților încă a fost convocată pe aceiași zi — lucru neobicit — pe aceiași oră. Publicarea dizolvării probabil va fi simultană în amândouă camerele și pentru ale actului regal, — alt lucru neobișnuit.

Comisarul regal Nyiri Sándor se află la Viena și nu va sosi de cât Duminecă aici. Luni în ziua dizolvării, el va aștepta în afară de sala de ședințe a parlamentului, ca deputații să se împraștie de bună voie. În caz contrar el îi va soma în calitate sa de comisar regesc să se împraștie. În caz de nesupunere, va intra cu 400 de honvezi în cameră spre a executa ordinul regesc în caz de nevoie cu baioneta. Astfel hapul cel amar al dizolvării va fi îndulcit prin comanda ungurească. (Honvezii sunt Români din Biharia și Arad).

Autorizația dată lui Fejérvury

Neues Wiener Tagblatt este informat că Fejérvury a primit autorizația deplină dela monarhul nu numai pentru dizolvare, dar și pentru măsurile de luat după dizolvare. Propunerile făcute de Fejérvury în senzul acesta au fost aprobate de coroană.

Scopul lor va fi restabilirea ordinii în țară și funcțiunea regulată a organelor administrative. În caz de nevoie guvernul nu se va da îndărăt nici dela mijloace mai energice.

Din România.

Expulsările. Poliția de siguranță a notificat Mercuri dlor A. Valsamaki, P. Haitas, P. Spandonidis, Chichiopol și Chr. Zappas deciziunea luată de consiliul de miniștri pentru expulzarea lor din țară.

Aceeași deciziune a fost comunicată tot ieri dlui Dr. Milliarezis, la Calafți și va fi notificată azi de către consulul României la Monte-Carlo, dlui N. Chrissovelnois care se află acolo.

D. Valsamaki a și părăsit Capitala azi noapte, cu trenul de 11 și 40, pentru a se duce direct la Paris.

Guvernul a acordat dlor P. Haitas, P. Spandonidis și Ggichiopol, supuși otomani, un termen de trei zile pentru a-și putea regula afacerile lor.

Protestul studenților români din Paris.

Primum din Paris: Societatea studenților români din Paris «Liga», protestează în contra complotului Grecilor din țară, adresând următorul apel fraților noștri români.

Sângele fraților noștri din Macedonia cere dreptate.

Sufletele nevinovate ale acelor care au căzut pe altarul românismului victime gloanțelor și cuțitelor cumpărate cu bani storși din sudoarea nenorocitului țaran român, vaetele văduvelor și orfanilor rămași în voia soartei cer să-i ocrotiți în contra asasinilor.

Ridicați-vă cu mic cu mare dela Severin la Dorohoi! Probați odată mai mult ca generozitatea și ospitalitatea ce a-ți dat Grecilor în scumpa noastră țară a fost nesocotite și respătite prin crimă și jaf!

Răul este la noi în țară; pe teritoriul nostru s'au organizat bande grecești, cu bani storși din munca noastră. S'a dovedit până la evidentă, că Grecii din regatul României au pus banul în joc pentru exterminarea fraților noștri români.

Nu uitați, că nutriți în sânul vostru un șarpe veninos, sufletul complotului grecesc în contra țării: pe faimosul Haita. Cereți guvernului să-și facă datoria așa cum o cere interesul națiunii noastre, iar nu cum li-o dictează legăturile de rudenie ce au contractat cu Grecii din țară. Nicolae Chrissoveloni este înrudit cu oameni zilei; dacă guvernul, ori care ar fi el, există între sentimentele grecești și cele românești, să plece odată cu judele sale, nu dela putere ci din țară!

Ajunge! Ocrotirea străinismului s'a transformat în batjocorirea elementului românesc. Boerii noștri prin contractul ce au avut cu Grecii singuri, nobili primiți în saloanele domnitorilor noștri, ministrilor noștri. Ministrul de externe declară în plin parlament, ca omului din societatea bună ah!! ca dl Nicolae Chrissoveloni nu trebuiesc implicați în conspirațiunile și uneltirile contra țării.

Români,

Scuturați jugul fanariot. Cereți cu insistență confiscarea averilor și expulzarea acelor, cari nu au alt gând decât moartea noastră. Dacă guvernul, încă odată o repetăm, nu se ocupă cu chestiunile ce ating demnitatea noastră națională declarăm că cu toții vom lucra pe căile extreme.

Paris, 12 Februarie st. n. 1906.

Societatea studenților români din Paris «Liga».

Telegrame.

Osândirea unui ucigaș. Szabadka, 17 Februarie. După o dezbateră de patru zile ieri s'a adus sentința în procesul lui Ulrich Iános, care astă toamnă, la 21 Octomvrie, în piața orașului a atacat pe la spate, pe avocatul și deputatul Milan Miloslavlevici și cu o bătă de fer i-a spart capul, încât numitul fruntaș sârb a rămas mort. Curtea cu jurați l'a declarat vinovat în crima de ucidere premeditată și astfel tribunalul l'a osândit la 15 ani temniță. În osânda asta se cuprinde și pedeapsa pentru rănire gravă, acuză ce a ridicat redactorul Brann Henrich, care sărise în apărarea deputatului și pe care Ulrich d'asemeni l'a lovit rău.

Grevă în Fiume. Fiume, 16 Februar, In Fiume a izbucnit greva între muncitorii diferitelor bresle. Muncitorii fac solidaritate, când unei bresle i-se împlinesc pretențiile vine cealaltă cu pretențiile ei; ceialaltă sunt solidari și luptă cu dâșii.

Greva a izbucnit ieri dimineața. Greviștii au cutrierat cântând și chiuind străzile. Toate prăvăliile s'au închis. La amiază muncitorii tuturor fabricilor și stabilimentelor industriale s'au alăturat la greviști.

Pe străzi e mare tumult. Nici o trăsură nu se vede, pentru că și birjarii sunt în grevă.

Fiume, 16 Februar (Telegramă particulară). Muncitorii dela fabrica de torpede s'au ciocnit cu miliția, aruncând-o cu petri. Soldații au dat o salvă de împușcături. Un om a căzut mort și șeasăsprezece răniți. Agitația în oraș e colosală.

Din străinătate

Discursul lui Bebel.

Berlin, 14 Februarie (Reichstag). În cursul debaterii propunerii de urgență a social-democraților, șeful partidului, Bebel, a răspins acuzațiunea, că socialiștii ar fi provocat desordinele din Hamburg și a protestat contra insinuațiunii, că prin activitatea și agitația partidului său s'ar pune obstacol împotriva dezvoltării treptate a nevoilor sociale, ci doresc numai înființarea unei reprezentări naționale întemeiată pe sufragiu universal. Se ocupă apoi pe larg cu dreptul de vot al femeilor. În șirul cuvântării a zis: *Revoluțiunea o poate opri numai reformele.* Dacă majoritatea nu vrea aceste reforme, atunci dânsa este revoluționară și nu socializmul. Prusia și-a pierdut tot dreptul, să ducă rol conducător în politica Germaniei și în 21 Ianuarie s'a blamat pentru vecinicie. Președintele l-a îndrumat pentru aceasta pe Bebel la ordine.

Bebel continuând: În acea cunoscută zi, numai poliția a dovedit înțelepciune. Frica de revoluțiune, a dat până acum cele mai uimitoare roade. Bebel și-a terminat vorbirea astfel: *Pretenziunile noastre se vor împlini chiar și atunci, dacă spre aceasta ar fi nevoie de o a doua noapte de August.*

Scrisoare din Blaj.

Carnevalul din estan: Trupă ungurească de teatraliști. — Balul reuniunii femeilor. — Sărbătoarea sfinților Trei Ierarchi și balul studenților gimnaziști. — Examenle la facultatea teologică și alte mărunțisuri.

— 13 Februarie st. n.

Suntem în toiul carnavalului, a scurtului carnaval din anul Domnului 1906.

E un timp acesta, în care mai ales spiritul blăjenilor iasă din amorțeala, în care ar vrea să-l arunce unii mai pricepuți ca smerita mea persoană.

E timpul, când toți dau semn de viață, dela cele mai respectabile matroane din sinul Reuniunii femeilor, până la cel din urmă domn cu frunză vânăta pe chipiu. Vorbesc se înțelege de viața socială, care doar nici când n'a fost mai animată, ca tocmai în carnavalul ce e pe sfârșite.

HARTMANN JÁNOS

ARAD

Strada Rákóczi Nr. 15.

Atelier de mase de biliard, cheiuri, plumbi și alte lucruri pentru cafenele

Studiile de specialitate mi le-am câștigat în cea mai mare și bună fabrică din Paris. Mese de biliard le blanșez în ori ce blanșă fără nici o lipire, pe cari apoi plumbii nu sar. La invitare merg ori și unde și în provincie, ducând pânură de a mea. Pentru lucrurile cumpărate din atelierul meu mai ales pentru cheiuri, iau re spundere un an de zile.

Pe lângă prețuri moderate vând și cumpăr plumbi folosite.

Pentru serviciu prompt și bun iau garanță.

Cheiuri făcute după modelul francez în ori ce mărime dela cor. 2—100. Mase de biliard vechi le transform în noue și le schimb.

Imi iau deci îndrăzneala să înmouie condeiul în negreală și să descriu după slabele mele puteri tot ce am putut prinde în decursul acestui timp de recreație sufletească, a cărui plăceri toți le-au gustat, afară de... afară de... aceia, cari mai ales s'ar fi căzut să deie semne de viață, dacă n'ar fi ideile medievale, de cari nu i-au putut mântui pe cei compentenți nici duhul veacului al XX-lea! Va înțelege, cred eu, ori cine, că aici e vorba de o lamură de tineri, cărora timpul le va designa o frumoasă, o sublimă chemare în mijlocul societății românești, dar... cei mai mari nu sunt în stare să cunoască toată frumusețea, tot farmecul vieții, (căci își are și viața farmecul ei). Ori și dacă lasă la suprafață vre-o idee mai vrednică de anul Domnului 1906 durere, aceasta se profesază numai în teorie, încolo — corbu-i tot corb, chiar de-i s'ar zice privilegiatoare.

Dar să trecem peste aceste puncte triste, cari de sigur nu vor scăpa din vedere viitorului cercetător al dezvoltării intelectuale din Blaj.

Să trecem peste umbrele amorteții și să ne întoarcem la viață, la adevărata viață.

Incolo, zică bărjitorii ce vor zice, tot este și în blăjeni spirit de viață, tot este și în ei un dor de propășire culturală. Cât de bine ar fi prins între astfel de împrejurări o trupă teatrală românească, numai așa ne vom da seamă, dacă vom lua în considerare, că în acest centru românesc s'a susținut câteva săptămâni o trupă ungurească și încă a dus-o bine. Ce bine ar fi să se intruzeze odată ideea înființării teatrului românesc, ce de atât amar de vreme se clocește, dar numai se clocește.

Insemn aci ca în treacă din repertoriul pieselor predate de trupa amintită următoarele: «Ember tragediája, Diák élet, Florika szerelme, János vitéz», etc.

Balul «reuniunii femeilor» are meritul netăgăduit că a fost costumat.

Și asta cu atât mai vârtos că s'au aflat și o seamă de cavaleri cari au aruncat la o parte pantofii de lac și «Kaiserrokkul» și au îmbrăcat și ei costumul voinicilor dela țară și dela munte. Când ai aruncat o privire peste costumele ce represintau toate ținuturile locuite de Români, par'că fără voce ți-ai adus aminte de cele «patru unghiuri» ale lui Murășan, în cari ne vom susține desigur, fie vremurile cât de vitrege.

Voiu vorbi acum despre decursul sărbătorilor dela Sfinții Trei-Ierarchi, patronii gimnaziului, cari — dacă vom considera rolul ce l'au avut Blajul în dezvoltarea culturală a Românilor, pe dreptul i-am putea numi patronii Blajului. Ziua acestor trei mari patroni ai științelor, cari și acum după cincisprezece secole sunt vrednici de admirare din partea tuturor acelor cari mai au ceva simț pentru tot ce e sfânt și frumos, ziua aceasta totdeauna s'a prăznuit într'un chip deosebit în micul nostru orașel.

Elevii gimnaziului au aranjat o ședință festivă împlinind astfel și de astă-dată dorința episcopului de pie memorie Grigorie Maior. Programul a fost alcătuit iarăși conform voinței numitului episcop, — îndrănesc însă a zice că acest program nu mai corăspunde împrejurărilor de acum. Cred că n'ar fi o inepietate față de piul episcop din acărui fundație se plătesc elevii cari se produc la aceasta festivitate, dacă de aci încolo s'ar înlocui cu altceva punctele latinești și grecești din program. Iată de ce: Grigorie Maior când a dispus aceste desigur a intenționat pe lângă dădarea elevilor în arta oratorică-declamatorică și distragerea publicului.

Pentru publicul de pe atunci, care desigur constă numai din elevi, profesori și alte persoane eclesiastice, acest program a fost potrivit și din punct de vedere instructiv-distractiv.

Nu este potrivit însă pentru cel de azi, care în cea mai mare parte se compune din dame și peste tot din persoane cari nu cunosc, ori nici idee n'au despre limba latină și greacă.

Unui om, care pricepe cât de cât limbile aceste, îi pare desigur curios văzând întreaga sală cum erupe în risete la o bucată foarte clasică și mai ales foarte serioasă din Homer. N'ar fi oare mai bine, mai potrivit cu intențiile piului episcop dacă s'ar declama bună-oară vre-un cap din Homer în traducere românească, mei ales că

în mare parte îl avem tradus de Coșbuc? (Vezi «Sămănătorul» an. I.) Ce potrivită ar fi apoi cu astfel de ocazii traducerea uneia din sublimile poezii alui Grigorie teologul? Prin reforma aceasta pe lângă alte foloase, cel puțin nu se espune răsului bucățile literare a anticității clasice.

Incolo punctele din program au fost bine executate. Elevul Folea, presidentul societății de lectură a tinerimei gimnaziale într'o disertație lucrată cu multă pricepere, expune tot ce au făcut în decursul acestor doi secolii oamenii mari ai Blajului. «Lupta dela Rovine» fragmentul acesta din Satira a III-a alui Eminescu a fost declamat de elevul Ziler, mai ales în partea în care se descrie însași lupta. Singura greșeală a d-nului Ziler e că a expus într'o formă prea declamatorică partea narativă a acestei poezii.

Elevul Ghelner apoi declamează poezia «A kék-kedő» de Erdélyi Zoltán, adevărat că nu în tonul acela filosofic și mai mult desperat care se cuvine acestei poezii, dar prin apariția d-sale de adevărat «kurucz», și prin predarea încolo bună a câștigat plăcerea tuturor, unanime, sincere și nestârșite aplauze. Alți doi elevi predau două bucăți, una latinească din sftul Ioan Gură-de-Aur și alta grecească din Homer, iar altul o poezie nemțească, foarte bine, toate trei.

Partea muzicală încă a reușit la perfecție. Orchestra a culminat într'o compoziție a celebrului Mascagni, iar corul în două bucăți: «Mi dor» și «Pe cel deal». În cea dintâi a făcut furoare baritonul Ghelner prin solurile sale admirabile. La sfârșit I. P. S. Mitropolitul a adresat elevilor o prea frumoasă cuvântare, după care publicul deplin mulțumit s'a depărtat pentru a se pregăti la cealaltă parte a festivităților, la «balul filantropic» arangiat de gimnaziști.

Acest bal renumit, de astă-dată a succedat peste așteptare, pe lângă tot puținul interes ce l'a manifestat față de el elita Blajului. Într'adevăr din Blaj au participat foarte puține dame. În schimb însă a participat un public număros din provincie, ca nici odată până acum. O vioiciune ce nu-s în stare a o descrie, o veselie cu adevărat românească dela început până la sfârșit, iată descrierea acestui splendid bal în puține cuvinte. Par'că te simțea transpus în alte lumi, când priveai dintr'un colț la mulțimea din sală ce sbură pe aripele Terpsichorei în lumea adevăratelor plăceri. S'a mai dat odată Blajului să vadă adunați într'ansul reprezentanții de pretutindeni ai Românisimului: elevii din toate colțurile țării și oaspeții dela Sălagiu și până pe valea Jiului și până pe țara Oltului... Am isbutit să fac o listă (poate nu chiar completă ceea-ce, cred, mi-se va ierta) a damelor prezente. Iată-o:

Din Blaj d-nele: Domșa, Precup, Coldea, Marin, Dănilă, Darvaș, Papiu, Murășan, Comșa, Cristian, Bariș, Oltean, Prie, Bonfiniu, Viciu, A. C. Domșa, etc. și d-șoarele: Aurelia Gruia, Maria și Ana Cristian, Ana și Maria Coldea, Silvia și Veturia Negruț, Emilia Dragoș, Zoița Lucaci, Lucia și Lucreția Viciu, Otilia și Iudita Ciungan, Elena Halász, Olivia Albu, Melania Brândușan, Silvia Nestor, Ella Pongráz, etc.

Din provincie d-nele: Birtolon, (Lăscud), Saturn, (Merșori), Maior, (Mănărade), Vlasa, (Sâncel), Meteș, (Bucerdea), Greavu, (Roșia), Bian, (Făget), Oros, (?), et. etc. și d-șoarele: Silvia Dreghiciu, (Cudjir), Valeria Saturn, (Merșor), Dora Raț, (Hațeg), Elena și Iulia Ciuciu, (Hațeg), Melania Luca, (Alba-Iulia), Leontina și Emilia Horșa, (Bia), Eugenia Lazar, (Țara-Hațegului), Olimpia Popa, (Cergăul-mare), Otilia Câmpean, (Ibașfalău), Susana Maior, (Timiria-mare), Elena și Cornelia Ignat, (Cicud), Aurelia Sebac, (?), Tulia Domșa, (?), Aurelia și Cornelia Lațiu, (Crăciunelul-de-jos), Emilia Birtolon, (Lăscud), Veturia Meteș, (Bucerdea), Alexandrina Nistor, (?), Leontina Măcelar, (?), Ana și Elena Oros, (?), Elisabeta Greavu, (Roșia), Mariș Darvaș, (Blaj), Ona Bersan, (?), Elena Bian, (Făget), Mărioara Vlăsa, (Sâncel), etc. etc. etc.

Petrecerea a ținut până în zori, când publicul mulțumit peste măsură și încântat s'a depărtat, ducând desigur prea plăcute impresii...

Imi aduc aminte, am întâlnit a doua zi două coconițe din comitatul Hunedoarei și le-am întrebat așa în treacă:

— Cum a fost d-șoarelor?

Nu mi-au răspuns: «Bine!» — au răspuns ceva mai mult:

— Da, d-le, drept ai, cum a fost???

M'am depărtat în deplină convingere că de si-

gur, o astfel de petrecere bucurios ar dori d-șoarele să țină cât e lumea.

Acum permite-mi dragă cetitorule să te transpun în altă lume, care -i ea își are farmecul, dar în felul ei. Permite-mi să te transpun în viața seminarului teologic. Tocmai în timpul când Blajul își trăiește viața lui, cei 60 de ascultători ai facultății teologice se află în toial examenelor. Semestrul prim s'a încheiat în 1 Februarie st. n. după care imediat au urmat examene din următoarele studii:

1. Istoria universală (Epoca I. și a II-a până la papa Hildebrand).

2. Teologia dogmatică specială, partea I.

3. Teologia pastorală, partea I. Retorica.

4. Isagogia T. N. și Ermeneutica.

Examenele s'au sfârșit în 16 Februarie cu rezultat foarte bun. I. P. S. Sa DI Mitropolit, sub a cărui imediată conducere s'au ținut examenele la sfârșit s'a exprimat în termeni foarte călduroși despre progresul în științele sacre a ascultătorilor. În special a adus laude meritate tinărului profesor de Retorică, Clarisimului domn Dr. Alexandru Niculescu, care cu toate că e în cel dintâi an pe această carieră, totuși a arătat un progres uimitor. Semestrul al doilea se începe la 19 Februarie st. n.

M. Sălcudean.

Din graniță.

— Reflexiuni, —

În Nr. 2 și 3 a prețuitei foaie «Lucrul!» edată de dl profesor Iosif Balan din Caransebeș se atinge activitatea societății femeilor române pentru regularea și înfrumusețarea cimiteriului, care — având să lupte cu greutate mari, totuși a dus-o la isbândă.

Totodată li-se aduce aminte damelor, că, acum, ar fi timpul suprem, ca să se gândiască la înființarea unei societăți de dame, care să se îngrijască de frații și surorile cele vii și anume pentru educația țaranului și țarancei dela sate care ar fi rămas în ceala a culturii înapoi.

Se zice: «Nu cred, că undeva, în oare-care ținut, locuit de Români, femeia să fie mai înepietată în cultură, dar indeosebi în ale economiei de casă, ca femeile noastre dela sate. Se esplică aceasta și prin puțină atențiune, care în «țara soldaților» în confiniul militar se dădea femeii».

Sa zice apoi mai departe:

«Este oara a unsprezece — după cum am spus-o deja în anul trecut — ca damele noastre să întemeieze o societate în scopul de a lucra pentru cultivarea femeii noastre dela sate — căci dacă nu începem acum, când avem aici o clasă de inteligentă atât de mare, nu se va mai face nici odată nimica, poporul va da tot mai mult îndărăt, averile noastre vor trece în mâni străine și vrednici am fi de blăstămii urmașilor nostri».

Toată lauda i-se cuvine stimatului domn prof. pentru indemnul cel binevoitor, dar mai cu seamă pentru afirmarea cea prețioasă, că, dacă nu începem acum, când avem o clasă de inteligentă atât de mare, nu se va mai face nici odată nimica, — poporul nostru va da tot mai mult îndărăt — averile noastre vor trece în mâni străine și vrednici am fi de blăstămii urmașilor nostri.

Fiind eu și direct și indirect provocată la sprijinirea acestui scop — fie-mi permis a-mi esprirea părerea în cauza aceasta.

«Ca fiica unui oficer din «țara soldaților» eșit din sânul poporului, din confiniul militar, înainte de toate am să zic ceva despre atențiunea, care li s'a dat femeilor pe timpurile acelea.

Pe atunci era bunica și câte o mătușică învățătoarea în d'ale economiei, dar lucrul principal, morală — i-se impunea în școala populară, care era silită s'o cerceteze, prin aceasta i-sau dat atențiune mare. Școalele acelea ar putea servi și azi de model, era școala de aur.

Am înaintea mea o carte de cetire din care a învățat părintele meu în anul 1834 în școala populară din «țara soldaților». Pe foile dintâiu sunt tipărite legile școlare, care au trebuit școlarii să le învețe pe din afară. Aceste legi cuprind toate regulile buneii cuviințe — purtarea cuvincioasă în școala biserica, cu părinții, rudele și în locurile publice.

Frunzărind mai de parte se află: Datorințele fiecăruia față de casa domnitore, față de autorități și față de patrie.

Toate acestea au trebuit să fie împlinite, căci soldații nici în zi de azi nu cunosc gluma, când e vorba de împlinirea poruncilor, care s'au împlinit însă cu bucurie, căci vedeau că-s spre binele lor.

Oficerul din graniță, care era atunci staționat, cum sunt azi notarii prin satele din teritoriul graniței, aveă datorința să viziteze mai în toată săptămâna școala poporală, unde era primit sărbătorește.

Bunacuyiinta domneă pretutindenea în «țara soldaților». Azi dacă întâlnim o țărăncă din «țara soldaților», ea se deosebește prin manierele ei plăcute și, nu arareori o auzi criticând purtarea tineretului de pe sate, care mai că nu mai cunosc rușinea, și n'are nici un pic de purtare cuviincioasă; nu seamănă cu ale bătrânilor din graniță.

În lucrul de-ale economiei erau mai silnice pe timpurile acelea.

Azi nu se mai trudește țărăncă cu hainele de sărbătoare; — ea țese numai pânză cea mai groasă menită pentru cămășile de lucru. Pe atunci dela sămănatul cănepei începând era tot lucrul ei.

Soldatul grănițer făcea slujba în mondurul său de casă. În toată Dumineca era silit să meargă la biserică și era foarte fălos cu hainele făcute de nevastă sa. Opregul, apoi covoarele, broderiile cele mai migăloase și de o frumuseță admirabilă, eșau din răsboiul cel primitiv lucrate tot de mâna lor. D'astea se lucră însă și în zi de astăzi.

În birt nu vedeau nici bărbați — dar să vezi femei.

Pentru școală s'au îngrijit în — «țara soldaților» foarte mult: dovadă oficerii cei mulți, ajunși la ranguri înalte și alți oficanți, eșii toți din școlile acelea.

Dela desființarea graniței încoaci s'au rărit domni eșii din sânul poporului și — cu timpul — dacă nu ne vom trezi, va încetă cu totul.

Vina e a noastră, și vrednici vom fi de blăstămătură urmașilor noștri, dacă nu vom stărui, ca să dobândim școli bune și folositoare.

Însă numai cu crecarea de societăți de dame, asta nu se poate ajunge.

Greutățile cele mai mari le-ar întâmpina la adunarea de mijloace, căci cu celealalte mai îndată gata 100 femei rezolute decât 100 de bărbați scrupuloși — avându-și în prima linie interesele lor în vedere. Teritoriul din confiniul militar e prea mare, încât să se ajungă puterile a unei societăți de dame la deslegarea problemei și fie-mi permis să vorbesc franc — pe teritoriul acesta ar fi o crimă, când ai storce vre-un ban pentru scopul din chestie.

Să nu fiu rău înțeles, dacă zic, că ar fi o crimă.

Pentru oameni bogați n'ai gură de a cerși mijloace.

Și cine nu va putea zice ca grănițerii nu sunt — vorbim în limbajul lor — putrezi de bogați.

Dar asta — sărmanii de bogați — nu o știu și acea care o știu, tac ca peștele, pentru că interesele proprii, sunt mai mari decât interesele pentru aceia, din a căroră avere își trag salariile cele groase și diurnile cele bune.

Din «țara soldaților» a rămas un «Grenzschulfond» considerabil, și două case lângă reședința episcopescă din Caransebeș.

Unde se află fondul acela, unde și pe a cui seamă se administrează, dacă nu pe seama grănițerilor? De ce nu se folosește pentru școli precum i-au fost menirea? De unăzi se duse faima, ca notarul cercual Aladar Sanky din Temes-Szlatina, ș'a curmat viața pentru că n'a putut da seama despre banii încasați din «Grenzschulfond». Dacă așa va fi, atunci numai pe seama grănițerilor nu se capitalizează, atunci ne putem aștepta ca să ne alegem — *vreodată* — tot numai cu răspunsuri ca acela care l'a dat Aladar Sanky.

Dar ce face grănițerul cu răspunsuri d'astea?

A mai rămas apoi din «țara soldaților» și o avere colosală, care s'a întrunit într'o comunitate de avere. Ori venitele colosale din averea aceasta să fie numai aci, din ea să se sporească salariile amplexiților și să se ridice zidiri lucioase dela care țărănul n'are nici un folos pentru cultura sa? Ori țărănul, din toată averea sa colosală să se aleagă numai cu vr'o câțiva metri de lemne, care — dacă i-se vând pădurile din apropiere specu-

lanților, nici acelea nu le mai poate aduce acasă? Ce școală s'ar fi putut întreprinde cu banii, care s'au spesat cu palatul cel mare de pe acăruia portal privește *ironice* un animal sălbatic la noi, în loc să vedem o emblemă școlară măreață și frumoasă aci.

Însușirile animalului aceluia nu-s de bun augur aci.

Ce lipsă are țărănul, că de nou, să se risipească banii pe adaptarea edificiului, care se ține de «Grenzfond» pentru cartirul protopretorului din Caransebeș? Edificiul acesta s'ar potrivi de minune pentru o școală — pentru că are o curte și o grădină mare. Știu apoi pozitiv, că nemuritorul Doda, a creat un fond pentru un gimnaziu, care era proiectat să se deschiză aici în Caransebeș pe spesele grănițerilor. Acest gimnaziu aveă să fie internațional, cu limba de propunere română și cu limba maghiară, germană și franceză obligate. Fondul acesta trebuie să fie ajuns suma de peste 200.000 de coroane. Pe acui samă se capitalizează?

S'a vorbit și se vorbește de mult de acest gimnaziu — dar conducătorii comunității de avere și factorii lor tac — deși deschizând arhiva comunității de avere și aflând permisiunea aci — ar putea striga ca surorile lui Lazar la mormântul său: «O, Doamne, a început deja să miroasă!»

Gimnaziul ar fi un tezaur pentru țărăni noștri pentru că ușor i-ar putea aduce elevului — lipsindu-le banii să plătească vipt — părintele său bucatele de casă la o gazdă bună — cum se făcea asta pe timpul din «țara soldaților» — și, învățând în școală patru limbi, i-ar fi deschisă calea pe ori-ce carieră și în fiecă țară.

Să ne luăm exemplul dela frații din Năsăud. 44 de comune au ridicat nu numai un gimnaziu, ci și un convict pe lângă el; iară decisul cel frumos al guvernului ne arată, că comunele, pe lângă toate, să nu fie scurtate întru nimica în tantiemele care le-au ridicat până acuma. Dar ce au ridicat grănițerii noștri? O școală pentru industrie încă a fost proiectată, — locul deja cumpărat în Caransebeșul-nou — învățacei deja trimiși în străinătate — pe spesele com. de avere, ca să învețe meserii și să se întoarcă, ca să fie aplicați ca măestri în școala aceasta.

Mulțumită conducătorilor și factorilor, școala nu s'a făcut și învățaceii — partea cea mai mare, au luat lumea în cap, ca să își aile adăpostul, care la com. de avere nu l'au mai aflat. Cu generalul Doda s'au îngropat și proiectele.

Elena de Iacobich,
prezidenta soc. fem. rom.
din Caransebeș.

(Va urma).

NOUTĂȚI.

ARAD, 17 Februarie 1906.

— **Conzistor plenar.** P. S. Sa Episcopul Aradului I. I. Pap a convocat pe ziua de 9 21 Februarie conzistor plenar. La ordinea zilei sunt mai multe chestii de importanță.

— **Știri personale.** P. C. Sa părințele vicar V. Mangra a petrecut, în afaceri de serviciu, două zile în Arad. Eri a plecat la reședința sa.

— **Profesia Țarului.** Un reporter din Petersburg a lui «Standard» a avut o convorbire cu profesorul Milncov. El a fost profesor în Moscva dar dentu ideile lui liberale a ajuns în conflict cu guvernul și a fost nevoit să călătorească la Sofia, unde s'a bucurat de mare cinste. Acum iar trăiește în Rusia, unde e un conducător înfocat al luptei pentru dobândirea constituției și nu i frică nici de temniță nici de moarte, când este vorba de a duce la îndeplinire principiile sale. La întrebările reporterului dela «Standard» înțeleptul rus a răspuns așa:

Fără nici o amânare, trebuie Rusia să hotărască, că oare guvernul ei e constituțional sau autocratic. Răspunsul e foarte lămurit, dar chiar de aceea poartă frică guvernul. Un prietin i-a zis contelui Witte următoarele:

— Nu gândești, că guvernul s'ar foarte înălța înaintea opiniei publice, dacă ar proclama, că Rusia să dobândească constituția?

— Ce înțelegi sub constituție? întrebă Witte.

Și a dovedit, că Rusia deja își are constituție dela 30 Oct. 1905.

Înainte de aceasta cu câteva zile câțiva conducători reacționari au fost la Țar și au spus că constituția lui Witte e periculoasă: Oratorul lor a și pus întrebarea: va abdice de puterea moștenită, căci intrarea în vigoare a planului lui Witte, aceasta însemnă: Țarul a răspuns.

— Nu vă fie frică, cât mai de curând, foarte de curând, se va revărsa peste Rusia razele dreptății și atunci se va împrăști orice umbră de îndoială.

Dar ce dreptate înțelege profetul Țar, asta n'a spus-o, va veni ea prin un guvern în adevărat constituțional sau prin unul autocrat. Așa merg treburile în Rusia că omul niciodată să nu fie sigur în ceea-ce este.

— **Apelul lui Klofac către Sârbi.** Din împrejurarea că între Austria și Sârbia s'a iscat conflict, Klofac, deputat boem, a adresat către sârbi un apel în care între altele zice următoarele:

«În conflictul vama dintre Austria și Sârbia după convingerile mele, — care sunt ale întreg neamului boem, nu trebuiesc căutate cauze economice, ci politice.

Cauzele economice și industriale, la cari Austria necontenit se provoacă, nu au alt scop, decât să acopere cu ele politica infamă de până acum. Dacă Austria în adevăr ar fi avut de scop apărarea intereselor economice, atunci s'ar fi nuzit să ajute promovarea intereselor popoarelor balcanice. Întărindu-se acele economice, ar fi jocul pentru Austria un târg mai bun toastoar ar fi politica înțeleaptă. Durere însă bărbații de stat ai Austriei trăesc încă în școala lui. Meternich și urmează tradițiilor false a aceleia. Continuu fac intrigă în statele balcanice și se nuzes ca din resputeri să impedeze dezvoltarea naturală a celor. Natural ca din aceste motive popoarele slave din Balcani să fie supărate pe Austria».

Arată apoi că scopul Austriei e să slăbiască legătura tare dintre popoarele slave, ca apoi tot să facă și cu Boemii. Rânduială nu poate face, căci Austria nu e în stare să facă rânduială nici la sine acasă.

— **O înmormântare.** Ni se scrie: Marți la 13 Febr. n. a fost la Dolova, com. Torontal, înmormântarea fostului administrator protopopesc al tractului Panciovei Aron Bartolomeiu, paroch în Dolova.

Prohodul dinpreună cu sfânta liturgie l'a săvârșit dnul protopop tractual Trifon Miclea, cu azistența preoților: Nicolae Popoviciu din Alibunar, Nicolae Popa Foeni, Ștefan Popa Seleuș, Alexandru Luchici Rătișor, Timoteiu Popoviciu, Deiblată P. Popoviciu, Homoliția. Cântările funebrele le-a executat corul vocal bărbătesc din loc.

Au fost de față mulțime de popor, și toată inteligența.

Răposatul, a servit 34 ani la altariul Domnului, și prin viața sa adevărat preoțiască, prin talentul, și prin sîrguința sa, a fost omul cel mai de vază, chiar și în fața străinilor.

Il deplânge soția și fiul său Simeon, preot, fiicele sale Emilia măritată Milu, Aurelia măritată Roman și o mulțime de rudeni. Predica a rostit'o dl protopop Trifon Miclea, în carea a accentuat meritele mari ale răposatului în lupta păstoriei sale pentru desbinarea bisericilor românești de cea sârbă precum erau multe atunci, la începutul păstoriei sale, în acest tract.

Cosciugul, a fost acoperit cu cununii din partea familiei. Carul mortuar tras de patru cai, a fost dus la locul de odihnă, în cripta familiară din cimiteriul din loc.

Odihnește, Doamne în pace, pe sluga ta, bună și credincioasă.

— **Ca răscumpărări de felicitările anului nou** în favorul Reuniunii de muzică din Beiuș, au binevoit să contribuiască: dna Maria Walther 1 cor.; dnii Dr. Ioan Ciordaș 10 cor.; Teodor Sacota 2 cor.; V. Fildan 1 coroană; Dr. Gavriil Cosma 2 cor.; — la olaltă 23 cor.; predate casarului reuniunii. N. Fabian.

— **Apărarea lui Rosdesztvenszki și acuzatorii lui.** În Petersburg s'a ținut în zilele trecute o conferență din partea unui marinar, despre lupta dela Ciuzima. După conferență s'a ridicat Rosdesztvenszki și între altele a spus următoarele:

BANCA NATIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA.
ACTIV

1905 29 Ianuarie	
70192863	50082863 Reserva metalică Aur 76575839
3424480	20110000 " trate Aur 31125000
37139828	Argint și diverse monete
9463730	Portofoliu Român și Străin
11999940	*) Impr. contra ef. publice 4652000
14731258	" " " " " In cont curent 19844125
1704546	Fonduri publice
5638889	Efectele fondului de rezervă
568551	" " " amortisarea imob. și material
196016	Imobili
82954385	Mobilier și Mașini de Imprimerie
23865536	Cheltuieli de Administrațiune
17138229	Depozite libere
279018251	Compturi curinți
	Compturi de valori
	PASIV
12000000	Capital
19546217	Fondul de rezervă
2923784	Fondul amortisării imobilelor și material
161420770	Bilete de Bancă în circulațiune
173095	Dobânzi și beneficii diverse
82954385	Depozite de retras
—	Compturi curinți
279018251	

*Scomptul 5%
) Dobânda 6%

1906
21 Ianuarie 28 Ianuarie

107930025	107700389
1367179	1379865
49514918	51606474
24342417	24496125
11999924	11999924
14983507	14983507
2914292	2914292
5766603	5766623
600273	600522
211060	220064
83138292	85051792
24051181	19804344
25154668	26181805
351974339	352705726
12000000	12000000
21034186	21034186
3105044	3105044
232533960	231300870
162857	213834
83138292	85051792
—	—
351974339	352705726

Am
fost
betiv

până-ce nu am folosit *medicina antialcoolică a lui FRANKL.*

Femea mea mi-a pus-o în băntură, și cum acest medicament nu are nici miros și nici gust, — fără știrea mea am luat leacul mântuitor. Acum mi-e scirbă de ori-ce băntură spirtoasă. Recomand ori și cul acest leac. K. M., măcelar.

Acest leac a readus fericeirea în mi și mi de familie. Nu e stricacios sănătății! Un flacon întreg e 5 coroane. Se poate comanda și cu rambursă.

FRANKL ANTAL, spiterie
S Z E G E D, Felső-város 20.

IN TOT CAZUL

și la orice trebuință privitoare la arta tiparului, atât pentru Biurouri de bănci, societăți, ori diferite magazine, cât și pentru autorități comunale, etc. ori pentru particulari **cel mai nimerit** stabiliment tipografic și unde se lucrează în toate limbile în uz. e *desigur Tipografia »Tribuna«* din Arad, a D-lui George Nichin, (Deák Ferencz-u. 20.) care întotdeauna excelează și ca gust și ca preț.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, ARAD.

Anul întemeierii 1887. ☉☉☉
Capital de fond. Cor. 1.200.000.

Depuneri Cor. 5.000.000.
Fond de rezervă Cor. 800.000.

Primește *depuneri spre fructificare* și *dă* deponenților $4\frac{1}{2}\%$ interese netto după depuneri pe timp mai îndelungat, iar după depuneri de durată mai scurtă de *trei luni dă 4%*. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 Cor. se pot ridica și se plătesc fără abdicere.
Depuneri și ridicări se pot face pe calea postală și se expediază franco.

Escomptează cambii cu 6% — 8% interese.

Tot asemenea acordă și *credite hipotecari și de lombard* în modul cel mai culant.

Direcțiunea Institutului.

CONVOCARE

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „DUNĂREANA“, societate pe acțiuni, se invită la a

VI-a adunare generală ordinară

care se va ține în localitățile institutului Duminică în 25 Februar 1906 d. a. la 3 oare, în T.-Cubin (Temes Kubin).

O B I E C T E :

1. Deschiderea adunării generale și constituirea biroului aceleia.
2. Raportul direcțiunii.
3. Raportul comitetului de supraveghere.
4. Aprobarea bilanțului pe anul expirat 1905.
5. Impărțirea profitului curat și fixarea dividendelor.
6. Discuțiune asupra propunerii direcțiunii de a se cumpăra pentru institut una casă.
7. Eventuale propuneri (§ 30 lit. k din statute).

DIRECȚIUNEA.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele documente de plenipotență la cassa institutului cel mult până în ziua adunării generale.

Contul Bilanțului pe 1905.

Activa.				Pasiva.				
44	Cassa în numerar	—	3003	34	50	Capital de acții, 800 acții a 100 cor.	80000	—
44	Cambii de bancă	—	299257	—	28	Fond de rezervă	4000.—	—
45	Cambii cu acop. hipotecară	81591.—	—	—	59	Fond cultural	300.—	4300
45	Imprumut hipotecar	24419.—	106010	—	46	Depuneri spre fructificare	164230.63	—
50	Capital de acții nevârsat	—	14121	62	47	Reescompt	154620	318850
51	Acții dela institute	—	2164	—	52	Depozite de casă	—	2707
51	Cassa de păstr. post. r. u.	—	1699	96	53	Competințe de timbru	—	7
54	Mobilier	528.44	—	—	58	Dividende neridicate	—	343
	10% amortisare	52.84	475	60	63	Diverși creditor	—	6814
62	Spese de protest	—	35	42	65	Interese transit de escompt	4075.50	—
49-64	Diverși debitori	—	377	35	65	Interese transit de hypotecă	1434.83	5510
66	Interese rest. de escompt	219.51	—	—	60	Profit transpus din 1904	266.77	—
66	Interese rest. de hipotecă	541.80	—	—		Profit net pe 1905	10556.41	10823
67	Interese transit de reescompt	1451.33	2212	64				18
			429356	93				429356
								93

Contul Profitului și al Pierderilor pe 1905.

Debit.				Credit.				
47	Interese de depuneri	9229.04	—	—	60	Profit transpus din 1904	266	77
50	Interese de reescompt	8276.59	17505	63		Interese:		
52	Salare funcționarilor	—	2349	88	45	Dela cambii de bancă	27781.29	—
55	Spese:				46	Dela cambii cu acop. hyp. și imp. hip.	8136.99	35918
	Marce de prezențe	246.60	—	—	53	Diverse proviziuni	—	82
	Spese de călătorie	120.—	—	—				24
	Tipărituri, luminat, încălzit, etc.	1149.83	1516	43				
55	Amortisări	—	1579	56				
55	Chirie	—	250	—				
	Dare:							
56	Erarială	500.—	—	—				
56	Comunală	300.—	—	—				
56	De drum	100.73	—	—				
57	10% după int. de depuneri	922.99	1823	72				
57	Porto postal	—	243	89				
61	Diverse remunerațiuni	—	175	—				
60	Profit transpus din 1904	266.77	—	—				
	Profit net pe 1905	10556.41	10823	18				
			36267	29				36267
								29

Timiș Cubin, 1905 Decembrie 31.

L. Secosian m. p. dir. esec.

George Balan m. p. cassar.

Dimitrie Olariu m. p. contabil.

DIRECȚIUNEA:

L. Secosian m. p. Petru Nica m. p. Remus Bortos m. p. v.-președinte. I. Olariu m. p. Petru Țirnea m. p. membrii în direcțiune.

Censurat și aflat în regulă.

Comitetul de supraveghere:

T. Cubin, 1906 Febr 13.

Lazar Cicina m. p.

Vasilie N. Bunda m. p. președinte.

Stefan Bunda m. p.

Matei Gepcea m. p.

RAPORTUL COMITETULUI DE SUPRAVEGHERE:

Onorată adunare generală! Subsemnații membri în comitetul de supraveghere, examinând conturile „Bilanț“ și „Perdere & Profit“ și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare, le-am aflat în consonanță numerică cu acelea și conform legilor și statutelor; deci propunem a se aproba dimpreună cu propunerea pentru împărțirea venitului curat. Asemenea confruntând și administrarea în decursul anului, propunem a da direcțiunii și comitetului de supraveghere absolutoriu pe anul de gestiune 1905.

Timiș-Cubin, 13 Februarie 1906.

Vasilie M. Bunda m. p. președinte. Lazar Cicina m. p. Matei Gepcea m. p. Stefan Bunda m. p.

Nagy Nép. János

Timișoara Josefín, str. Bonaz No. 6.
(vis-à-vis de Claustru)

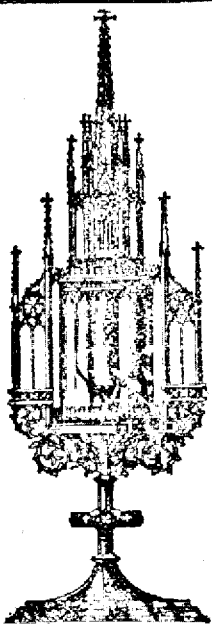
Primul institut de arta sculpturii pentru zidirea
de altare și de aurit.

Recomand onor. domni preoți și domnilor curatori su-
premi bisericești atelierul meu de bun renume, în care
pregătesc iconostase noui, altare, scaune episcopale și
alte aranjamente complete bisericești. Pe iconostas pic-
tez nouă icoane de artă, afară de aceea aures și vâp-
sele din nou iconostase vechi. Primește vâpsitul de biserică.
Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața
locului pe speșele mele. Totodată recomand icoanele mele
de relieu, în poartă masivă, cu vâpșeala polichronică.

Lucru prompt și solid.

Rugându-mă pentru onor. binevoitorul sprijin — semnez
cu deosebită stimă:

Nagy Nép. János, sculptor.

Schicht György, Aussig.

Fabrică de unsoare de COCUS pentru mâncări.

Recomand atențiunei p. t. public că am în-
ființat în Arad un permanent magazin de

unsoare de Cocus

care este un ast-fel de fabricat în cât se întrece
cu cea mai bună unsoare de porc și de găscă.

La D-1 — DÁVID JÓZSEF — în Arad.

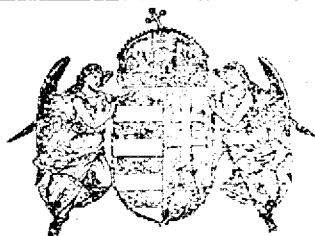
Cancelarie și magazin: Erzsébet királyné kör-út 20.

TELEFON 308.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

TURNĂTORIA

DE CLOPOTE

Fabrica de
scaune de fer
pentru clo-
pote -- alui

ANTONIU NOVOTNY

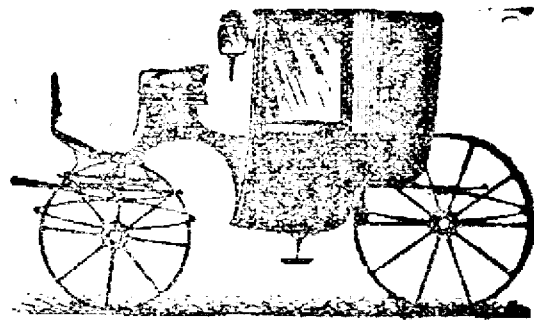
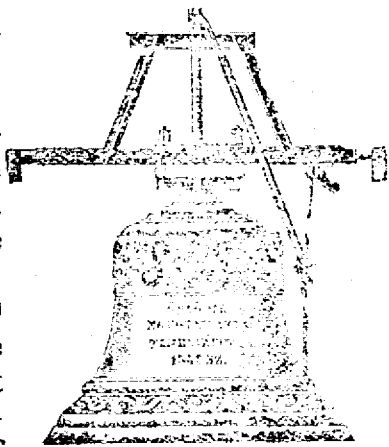
TIMIȘOARA-FABRIC

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la
turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clo-
pote întregi, armonioase, pe ga-
ranție de mai mulți ani provă-
zute cu ajustări de fer bătut,
construite spre a le întoarce cu
ușurință în orice parte îndată ce
clopotele sunt bătute de o lăture
fiind astfel mântuite de crepare.
Cu deosebire sunt recomandate

CLOPOTELE GĂURITE

de dînsul inventate, și premiate
în mai multe rinduri, cari sunt
provăzute în partea superioară —
ca violina — cu găuri ca figura S
și au un ton mai intensiv, mai adînc, mai limpede, mai plăcut
și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu,
astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton
cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă apoi pentru facerea scaunelor de fer bătut, de sine stă-
tător, — pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut
ca și spre turnarea de toace de metal. — Preț-curanturi ilustrate gratis.

Kovács és Thomay

Arad, Kossuth-utca 2. sz.

Avem onoare a recomanda în pretiosul p. t. DV. sprijin,
prăvălia noastră de renume pentru construirea de trăsuri.

După experiențele câștigate în 7 ani de-a rîndul în fa-
brica de echipage imp. reg. de curte a FRĂȚILOR KLBER
suntem în plăcuta pozițiune de a corespunde până chiar și
celor mai extreme pretențiuni.

Fabricăm echipage noi conform comandel — și primim
reparări pentru prețuri ieftine și culante.

Trăsuri gata în deposit.

Preț-curent gratis și franco.

Cu deosebită stimă

Kovács és Thomay
fauri.

TELEFON Nr. 87.

Schaefer Richard Géza

Încătuș de edificii, canale și apaducte

Arad, Strada Batthyányi Nro. 17.

Pregătește din fier bine bătut: grilaje la fluviu,
— — trepte, balcoane, și pentru bănci. — —

Primește spre efectuare ori-ce forme de fer, acoperișuri și
rame de ferestri, întărind prin fer ferestri și uși. Construc-
ție de apaducte, eșitoare fără miros, pisoare, lavortoare,
scălzi în orice formă și mărime. Aduce și face fântâni cu
tragere spre orice scop. Atelier expert. Mare magazin de
— — — tuburi de piatră smălțuită. — — —

TELEFON Nr. 87.

Firma de instrumente muzicale a lui

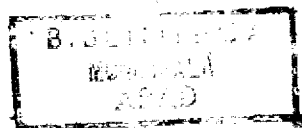
▲▲ MATEI STÖHR ▲▲

Arad, — Strada Templom (Palatul Minorităților)

Orice fel de instrumente muzicale, viole, gurdune, har-
monici, citere, ghitare, flaute, dobe, clarinete, cu un cuvînt
orice fel de instrumente muzicale și cele trebuincioase la
— — — acestea să pot găsi la mine. — — —

Violini și gurdune vechi sau rupte

cumpăr sau le schimb cu altele nouă.

Pravălia de delicatose, băcănie,
vin, ceai, șampanie, rum, ape
minerale și sălbătăciuni - a lui

Dürr Gusztáv

ARAD — vis-à-vis cu
Casa orașului.
N-ru de telefon 118.

**Își recomandă cele mai
proaspete delicatose cu pre-
țurile cele mai ieftine și ser-
viciul cel mai curat.**

Curmale detot felul și Prune de compot.
Struguri proaspeți de Malaga.
Smochine de Sultan și Smyrna și Fructe
candirate.

Migdale de dessert cu coaje de hârtie.
Prăjituri proaspete de ceai.

Pești marinați și în paiț. HERINGI proas-
pete de Marea Ostică. SARDINE de tot felul.

CAȘURI de Ementhal, Groi, Gorgon-
zola, Strachino, Imperial și multe alte.

CARNĂRII

CONSERVE — — LEGUME
Rumurile cele mai excelente.

Mare asortiment în Ceai de China și Rusia.
Magazin de vinuri de șampanie de Hubert

„GENTRY-CLUB“
Casină, Törley și a renumitelor șampanii
franceze Mumm Reims.

Cele mai bune calități cu comandă directă de

CAFEA

de Jamaica, Cuba, Ceylon, Iava-
aur și Mocea.

Excelentă Cafea prăjită de PALERMO
care la gust și aromă e fără pereche, în pachet
originale de câte 1,2 kgr. 2 cor. și 20 fil.

Asortiment colosal de bogat în tot
felul de

zaharicale diferite

aranjate

în cutii de lux, și — măsurate.

Frații Kriser

TIMIȘOARA

URI-uteza nr. 6. — — Telefon nr. 765.

Intreprindere de iluminare cu acetylen.

Eteri de specialitate — bărbați calificați.

Magazinul fabricii Landeck Carbid Ungaria de sud.

Prețurile și condițiile de lucru se
țin de bransa aceasta, precum:

● ● scâlzi și apaducte ● ●

în modul cel mai prompt,
pe lângă prețuri moderate.

Magazin stabil în forma constatătoare din acetylen,
ca sticle, candelabre, flacări, etc.

Tot felul de mașini economice, ca:

TRIUMPH III,

mașină de sămănat cu dinți cu pârche sau
fără pârche.

Se caută vânzător!

Farmacia „la Sta Troiță“

NĂGELE ANTAL

TIMIȘOARA, Gyárváros, Főutca nr. 44.

Crema „Helén“

pentru față și mâni.

Înlătură pistruile, petele de ficat și
tot felul de necurătenii de piele.
Se folosește seara înainte de culcare.

1 borcan mare	—	—	1 coroană
1 borcan (de probă)	—	—	60 fleri
1 săpun	—	—	80 fleri
1 cutie pudră „Helén“	—	—	1 cor.
1 sticlă apă de sălăt	—	—	1 cor.

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite
din magazin și admirabilele sale
bandage și diferite preparatii, ca:

Cremă de lacrimioare: preparat superb, delatură pistrui, sgrăbunțe, spuse, sbîrcituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Săpun de cremă de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nesticăcioase — care împrumută feții o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Prafu de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutură frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedecă stricarea dinților.

Alifie „Coroană“ pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Săpun „Coroană“, buc. 80 fil. Spirt pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochiu-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți „Papp“ 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-
sy-tér și Petőfi-u. Arad.

170

Pentru vinderea în comisiune a **Marelui magazin de asortimente de sticlă**

de porcelan, maiolică, vase de piatră, obiecte de lux, vase, lampe de masă și candelabre, oglinzi, obiecte de argint, alpaca și nickel, deoruri pentru odăi și mese, acomodate pentru aranjamente casnice, începând dela calitatea cea mai fină până la cea mai ordinară sunt neasămător de convenabile.

Toate acestea, se vînd pe prețuri foarte moderate — în prăvălia mea, situată pe **Szabadság-tér 21.**

■ Efectuesc foarte punctual comande de sticlărie. ■

. Cu stimă: **Klohs Adolf.**

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea Volta.

Nu e leac secret.

vindecă și înviorează sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sîngelui, anemie, amețeli, tînturi de urechi, bătăie de inimă, agărciuri de inimă, astma, auzul greu, sgărciuri de stomac, lipsa poftei de mîncare, răceală la mîni și picioare, slăbirea peste tot, reuma, odăgră ischias, nudul în pat, difuziunea, insecunia, epilepsia, circula-

ția neregulată a sîngelui și contra multor altor boale, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este, că vindecă nu numai din timp în timp, ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, cînd pe deoparte vindecă cu succes boalele atîtioare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

In corpul omenesc binefăcătorul curent, cînd pe deoparte vindecă cu succes boalele atîtioare, eară pe de altă parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurdret, că acest aparat vindecă boale vechi de 20 ani.

In cancelaria mea se află atestata incursă din toate părțile lmei cari pretuesc cu mîntuire invențiunea mea și ori-cine poate vedé aceste atestate. Pacientul, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca prin aparatul meu, primeste banii înapoi.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu poate fi confundat cu aparatul „Volta”, care atît în Germania, cît și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe cînd aparatul meu electro-magnetic prin deosebita-i putere vindecătoare, e în genere cunoscut, apreciat și respândit.

Chiar și isfîinătatea estraordinară a crucei mele electro-magnetice o recomandă cu înțepire.

Prețul aparatului mare e Cor. 6.

folosibil la morburii învechite.

Prețul aparatului mic e Cor. 4.

folosibil numai la copii și la femei de constituție foarte slabă.

Locul central al principal de vânzare și expedare pentru țoară și străinătate e:

Müller Albert, Budapest, V., str. Vadász 42./K
colțul str. Kálmán.

Serviciul prompt și conștiencios!

Unde se adună Românii?

La hotel „Palatin“

care e aranjat din nou în modul cel mai modern, cu odăi curate, foarte elegante și foarte eftine.

Unde e locul de întîlnire al inteligenței române în deosebi?

In restaurantul hotelului „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți săpăta cele veritabile de — Schwechat?

In restaurantul „Palatin“ al lui Ignatie Pașca.

Unde poți afla, în Arad, cele mai bune vinuri și beuturi?

In restaurantul „La Palatin“

Unde poți căpăta, în Arad, cele mai bine gătite mîncări?

Tot la „Palatin“, la restaurantul lui Ignatie Pașca!

Și tot acolo, în fie-care Sîmbătă, se capătă cîrnați proaspeți și carne de porc. Abonamente se fac cu prețuri din cele mai convenabile.

Serviciul prompt și conștiencios!

Cămeși pentru bărbați, gulere, manșete și cravate.

Radó Sándor, Arad, Ferray-u., casa Lukács (colț).

Înștiințez pe p. t. publicul de dame, că am preluat magazinul de corsete al firmei **FRAȚII BRASSAY** și până ține le vînd cu preț reduse.

Foarte mare asortiment de flanelle și barchete ce se pot spăla.

Tot felul de ornamenticale și căptușeli.

Bine-voitorul sprijin al onor. public, îl cere cu deosebită stimă:

Serviciul prompt și conștiencios.

Rado Sándor.

Pînză, șifon, canaras și rufe de pat.

Ciorapi, mănuși și batiste

Mătarțe, cîrpe de Berlin și șaluri

Intreprinderea tehnică de comunicație
și circulație

Tröster Jenő

ARAD

Cancelaria: Bulevardul Archiducele Josif N-ru 7.

TRANSPORTĂ:

Tot felul de mașini agricole. Ustensilit de zidire.
Instrumente agricole și pentru pivniță. Motoare.

MONTEAZĂ:

Fabrici. Mori. Uzine electrice și de acetylen.
Incălzire centrală. Calolifere. Trenuri cu motor.
Articole electrotehnice. Diferite lucruri tehnice.
Țesături și torturi de sîrmă (drot). Mașini
de scris, calculat și control. Automobile pentru
persoane și transporturi de povară. Pere elec-
trice și reflectorii. Uleiuri de Vacuum rafinate.

Articole de cânepă, in și gumi.

Preliminat de cheltueli gratis.

Berger Gyula

— farmacia
„la Sta Eli-
sabeta“ —
— ARAD.

Recomandă mult căutatele sale preparate:

Săpunul spermacetic »Sf. Elisabeta« cu efect sigur asupra pielii, pre-
cum și contra pișturilor ca mijloc
de înfrumusețare și reconstruirea pielii: — — o bucată mare 60 fleri.

Pudră »Sf. Elisabeta« (roza) articol admirabil pentru menținerea fru-
museții, de tot inofensiv. Se poate căpăta
în culoare albă, roză și crem: — — — — o cutie 90 fleri.

Apa de dinți »Sf. Elisabeta« recomandabil în special celor cu dinții
râi. Rumeneste gura, întărește gingiile,
sistază durerea de dinți și oprește stricarea dinților: — un flacon 90 fl.

Apă de iorgovan pentru frumusețe »Sf. Elisabeta« Articol foarte iubit
de dame. Se poate
căpăta în culoare albă și roșie. — Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Leac contra reumei și răcelei »Sf. Elisabeta« Leac cu efect sigur con-
tra reumei, răcelii, ischias,
deasemenea contra durerii de cap, câteva fricțiuni ajung, pentru ea și cea
mai mare durere să înceteze. Un flacon mic 1 cor., un flacon mare 2 cor.

Spirt pentru păr »Sf. Elisabeta« Sistază căderea părului și formarea
de mătreată o împiedică radical. —
Prețul: — — — — o sticlă mică 1 cor., o sticlă mare 2 cor.

Alifie pentru păr. Promovează creșterea părului și îl face foarte un-
dulos. — Un flacon mic 1 cor., unul mare 2 cor.

Ceai minunat pentru pept »Sf. Elisabeta« contra tusei, troahnei, fri-
gurilor de stomac și boza-
lelor de gât. — — — — o cutie 30 fleri.

Eter pentru bătătură. Delătură în scurtă vreme fără durere ori-ce
bătucire a pielii, ori bătătură. O sticlă e de
ajuns pentru delăturarea celor mai mari bătătură. — O sticlă 70 fleri.

Apoi, tot felul de aromatice, specialități din țară
și străinătate, medicamente pentru animale, pen-
tru porci, vite și galițe.

Mare magazin de articole de mașinării economice.

Economii și proprietarii de vii
pot face mari cruțări, dacă se vor prevedea
cu mașini economice, viticole, de cules, de
pivnițarie, din foarte bogatul asortiment al lui

Gyenge Ferencz

ARAD

PIAȚA BOROS BÉNI Nr. 15.

(Casa Dengl)

Mare magazin de Mașinării

unde se pot căpăta cele mai renumite fabricate
probate și adoptate în toate ținuturile patriei
ca cele mai excelente: Locomotive de vapor
și triere, pluguri de oțel sistem Sack,
grăpi pentru cultivarea solului, mașini de să-
mănat la șir și împrăștiitoare, greble, alegătoare
de neghină, site pentru alegerea grîului, sfări-
mătoare de cucuruz, tăietoare de napl, cântare.
Uleiuri de mașini, oliv de prima calitate, pen-
tru triere, motoare și automobile. Valvolină.
Unsoari diferite, saci de bucate și ponevi, curele
și alte recvisite. Stropitori de vii, zdrobitoare
și prese de struguri. Instalațiuni de mori și tot
soiul de articole economice se pot căpăta cu
o o o prețurile cele mai ieftine. o o o

GYENGE FERENCZ

Magazin de mașini economice, — Piața Boros Béni 15
(Casa Dengl)

Cele mai bune condițiuni de a plăti în rate.

Cel mai căutat, mai mare și mai ieftin magazin de mașini din provincă.

Unul din cele mai mari magazine de mașini economice și de uleiuri pentru mașini.

Crema

MARGARETA

a lui

Földes

este un mijloc inofensiv lipsit de grăsimi, cu efect
grabnic și sigur, care face să dispară alunițele,
petele de ficat, roșeața de pe nas și de pe mâni.
Mijloc mai bun pentru obraji și mâni aspre nu există.

Efect instantaneu! **Prețul 1 cor.**

Preparația lui

Földes Kelemen *farmacist*
în - Arad.

Telefon nr. III.

Dacă suferi de reumă și răceală
nu căuta alt medicament
ei cumpără **Dr. Flesch**
o sticlă de **spirt de reumă**
care vindecă reuma, răcoala, durerea de mâni, picioare,
spate și șele, slăbirea mâinilor și picioarelor, durerile is-
cate din bătaie, eforturi, scintiri și umflăturile, mai în
grabă de cât ori-oe alt medicament. Infuzița se poate ve-
dea în timpul cel mai scurt, chiar și la morburile vechi
la cari n'a folosit nici scaldă nici alt medicament. Se
poate căpăta la inventatorul și la pregătitorul lui o o o
Dr. Flesch Emil apotecar „Magyar Korona“
GYÖR — Baross-ut Nr. 24.
Budapesta, magazinul prim în apotecele lui Török Iosif
budapesta VI. Király-u. 12. și Andrassy-ut 26
O sticlă de 1/2 delitre 2 cor. La o folosire mai îndelun-
gată, pentru o sticlă „familiară“ prețul 5 cor., din care 2
sau 3 la dispoziție le trimitem pe lângă ramburs postal.

Pregătim din materie excelentă, ghet
pentru femei și copii, cu croiul
cel mai drăguț. Deasemenea primim
reparări pe lângă prețurile cele mai mo-
deste. Deviza noastră e: „ieftin și durabil“.
Apelând la binevoitorul concurs semnează
cu toată stima:

FRĂȚII NIKOLET
pantofari de bărbați și femei
— — — — —
ARAD — — — — —
Kossuth-u. 66. sz. — și — Deák Ferencz-u.

AVIS

In Arad cea mai veche impletitorie
de coșeri și scaune de nueli
in strada Kossuth nr. 64.

La magazinul meu se găsesc coșeri de ed-
lătorie pe piața și de haine în ori-ce mărime.
Impletire de scaune nuele în prețul cel
mai ieftin se pot repera și primesc spre re-
perare ori-ce lucru ce cade în bransa mea.
Cu stimă deosebită:

REDERMACHER JÓZSEF
împlător de coșeri
strada Kossuth nr. 64.

Teodorovits Milán

COFETAR ȘI PREGĂTITOR DE CIARĂ
Timișoara-Fabric

Prăvălia:
Strada Principală
Nr. 15.

Atelierul:
Strada Körte în
casa proprie.

Lumini de ceară 1 kg. 1 cor. 60 fileri.
Aluate . . . 140 bucăți — 2 coroane.

**Vindecarea deplină
a boalelor secrete!**

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngaa
a se prezenta odată în persoană pentru că cu ajutorul
Instrumentelor specia'e aduse din străinătate poți afla punct-
tual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori cât
de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza
acestei examinări poți cu siguranță afla și calea pe care
ajungi la vindecarea răului, ceea ce fiecare o poate face
senă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva
nu poate veni în persoană, atunci să-și descrie boala cu
deamăruntul și după ce va fi examinată va primi destu-
șirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerile
în cel mai mare secret. În scrisoare pune marea de răs-
puns. După încheerea curei, au la sce scrisorii se ard
repreșă se retrimit.

Un astfel de lecnitor și curător e institutul special
al drului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kere-
pest-ut 10) unde cu bunăvoința și conștientitate capătă
ori-cine (bărbat sau femeie) desușiri asupra vieții sexuale
unde i se curăță sângele bolnav, nervii i se întăresc
trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.
Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice dr. Palóc
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din funda-
ment cu metodal său propriu de vindecare și casurile
cele mai neglijate boalele de besică, de țeve, de testicule,
de șira spinării, de nervi, urmăriile onaniei și ale sidliu-
lul, poala albă, boale de sînge, de piele și toate boalele ce
se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e saie
de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă
înșuși dr. Palóc dela 1 ore în. a până la ameză.
Adresa: Dr. Palóc medic de spital, specialist
Budapesta VII, Kerepest-ut 10. 272

Poftiți a vă convinge!

Cu puțin bani se pot cîștiga multe daruri
de Crăciun. Cine vrea să se convingă, să
ne cerceteze prăvălia, și se va convinge că
nu e reclam, ci e — fapt adevărat, că la

Kilényi C. și soțul

Arad, Andrassy-tér 20. (palat. Fischer Elis)
se pot cîștiga *cele mai eține Daruri*
de Crăciun și Anul Nou. — Avînd un
magazin colosal, desfacem mărfurile pe pre-
țuri foarte reduse; și anume: articole de
modă bărbătești și femeiești, cămăși, cravate,
mănuși, ciorapi, pălării, căciuli, obiecte de
lux, lulele de spumă, tabachere, portmo-
neiri și diferite alte obiecte fine de lux.
— Jucării de tot felul pe jumătate preț. —

Poftiți a vă convinge!

Transpunere de prăvălie!

Köteles Imre

măsar de edificii, mobile și portaluri
Arad, Halász-u. 9. sz. (casa Domány)

Primește ori-ce fel de muncă ce se referă la bransa
de măsărie de edificii, mobile și portaluri, ea lucrări de
edificii, instalări de prăvălii, ridicări de portaluri, aran-
jări de mobile de bucatărie, salon și odaie de dormit pe
lîngă prețul moderat și execuție punctuală și repede.
Pregătesc gratis planuri și deseme.
Comande încrezătoare așteaptă de la on. public, cu stimă:

Köteles Imre
măsar de edificii mobile și portaluri.

Nouă prăvălie de flori.

Atrag atențiunea on public asupra prăvăliei mele
de flori naturale și artificiale ce mi-am deschis'o în

Strada Hunyádi n-ru 6.

Primește să pregătesc pentru ori-ce ocazii de nunți,
baluri, etc. buchete, coroane și orice decorații, cu cel
mai bun gust. În timp de lipsă, coroane se pregătesc în
3 oare. Primește și aranjare de grădini pe la domenii, cu
condițiile cele mai favorabile. Recmandându-mă în pro-
tecția onor. public, rămân eu deosebită stimă:

Czavar Dániel

Grădinar, — Arad, — strada Hunyádi-u. nr. 6.

NUe de lipsă să se mai comande
bandage în Budapesta și Viena.
Confecționez tot felul de mă-
nuși și bandage pentru domni și doamne
precum și suspensorii, cu prețuri favora-
bile și le curăț. Solicitând protecția onor.
public oin loc și jur, sunt cu toată stima:

Kovács Lajos

mănușier și confecționar de bandage
Arad, St.Pal-u Nr. 3.

Fischer Károly

fabricant de funii, țesături,
de site și saltele de sîrmă.

Arad, József főherczeg-út 8. sz.

Recomandă preparatele sule de sîrmă ca: țesături de
sîrmă din aramă, fier și ține, pe cari le are în deposit
mai ales pentru mori, fabrici și scopuri agricole. — fără
de acestea, recomandă sitele sale pentru Sita de ventilat
sistem Bachler. Pregătește țesături de mază și fabrică
la îngrădit de grădini, grădini publice, curți de galițe și
păduri cu vinat, site de sîrmă cu ramă de fier pentru
scopuri delucrări de pământ, nisip, petriș, și pentru lu-
crări de mine, zidiri și grădinarit. Site la ferestre de piv-
nițe și magazine de grăunțe. Apărătoare de scintei la
locomotive, mori și coșuri de fabrici. Somiere elastice
de oțel pentru pat pe staluri de fier și lezan, cari în pri-
vința ușurîței de a se ținea curat sunt foarte recoman-
dabile. Diferite site din păr, aramă și mătase, robe pen-
tru tutun, site-dobe, și orice fel de obiecte și lucrări din
aceasta bransă — — cu prețuri din cele mai moderate

SALON

și cozmetic

pentru îngrijirea frumuseței!

Unde tot felul de defecte de frumusețe,
până chiar și fețele cele mai sbărcite,
după metoda cea mai nouă, le lecuiește

Mme GYORI

Arad, Piața Szabadság, Nro. 18. Curtea a II-a.
Strada Haaringer 2., etagiul I.

Koszilkov József

prăvălie de bluze și haine femeiești

Arad, Piața Andrassy 20.
(Gr. Nádasdy-palota)

Am onoare a aduce la cunoștința marelui public că mi-am
mărit prăvălia mea și am adus un atare personagiu de servit cu
care pot satisface cele mai mari dorinți ale publicului.

Primește spre efectuare toalete franceze și engleze,
paltoane, pentru care am specialiști, toalete de bal, etc. etc.

Costume și blouse în formele cele mai precise, pe lângă
prețuri moderate. Comandele din provincie le efectuează prompt.
Spre probă primesc ori-ce comandă, asigurând deplină exactitate.

Prăvălie de perii, articole de toaletă și parfumerie.

Perii de haine, de păr, de dinți, de unghii, ect. de toate soiurile. Lustruitoare de odăi, măști de perii și tot felul de articole de perii de casă și pentru gospodărie. Bureți, articole de piele de cerb pentru curățat. Coșuri de poame, de flori și de voiaj, în mari assortimente, etc.

Hegedüs Gyula

Prăvălie de perii, parfumerie,
articole de toalete și frizerie,

ARAD, — ANDRÁSSY-tér 15.

Diferite soiuri de parfumerii veritabile franceze, pudre, creme pentru față, articole de curățatul unghiilor (Garnituri manicule), ape de dinți, prafuri de dinți, săpunuri de spălat, ace de păr, pieptene veritabile de broaște testoase și de os de elefan, corn și cauciuc, articole de piele și geamantane mici de mână, fine, pentru dame. Articole de oțel de Sollingen sau oțel englezesc.

Articole de tot soiul veritabile franceze și tot felul de articole de gumi, apoi bandage, etc. etc.

Mare asortiment (magazin) de tot felul de articole de frizat.

Covoare de cocus, ștergătoare de picioare de cocus și covoare de baie.

Deschidere de atelier pentru lăcătușerie. **Avis!**

Atelier de lăcătușerie artistică și de construcție cu onoare aduc la cunoștința onor. p. t. publicului că **am deschis** — pe **Făcăzu-uteza nr. 6** — în **ARAD**, aranjat modern, pentru a efectua orice în branșa aceasta.

Execut: cămine, incineratori, ferestre și uși de fier, țigări, prese de vin, șurube pentru poduri, trepte de fier, batoane, rude de steaguri, mobile de fier, bănci pentru grădini, parafulgeri, tot felul de ferării, ca: grădele de morminte și cruci, instalare de fontani cu pompe, reparări de case cu prețuri foarte convenabile — în schimbul unor execuțiuni perfecte.

Asigurând pe onor. public de serviciul meu prompt și corespunzător, mă rog pentru binevoitorul sprijin.

Cu deosebită stimă:

PANKER F. VICTOR

Mare asortiment de grădele pentru morminte în mărime naturală. — Modelule pot fi privite.

Morburile de stomac

sunt de cele mai multe-ori urmările incontestabile, care cauzează lipsă de poftă de mâncare, insomnie, colici de stomac, greață, indispoziție, durere de cap, tuse, paioare și gâlbeneala, colice etc. și de multe-ori sdruncină sănătatea, dacă nu se vindecă la vreme. Contra acestora de decenii sub numele de **PICĂTURI MARIACELLI** pentru stomac, — sunt cunoscută pretutindea

Picăturile lui BRADI pentru stomac

ca cele mai eficiente, și care aduc poftă de mâncare și întăresc stomacul. O mulțime de epistole de recunoștință! În scîrție să cerem numai picături BRADI și nu altele. Să fim atenți la banda roșie, la chipul Sfintei Fecioare și subscrierea fabricantului. Mai bine ne ferim de contrafaceri! Dacă ne adresăm comanda noastră direct la **Spițaria BRADI K. „la regele maghiar“**

Viena, I., Fleischmarkt 1241.

unde pentru 5 cor. se capătă 6 sticle, pentru cor. 4.50

3 sticle duple franco

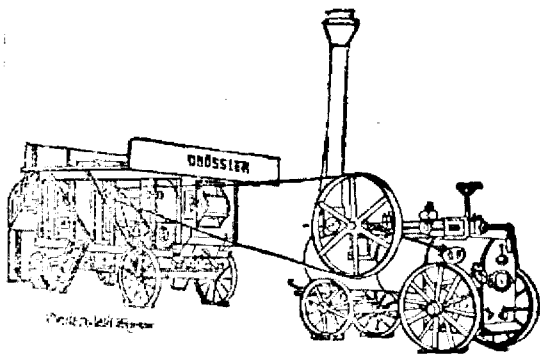
Trimitem gratis carticea, ce arată cum să se folosească.

Carol Drössler

Fabrică Ces. Reg. de mașine agricole.

Budapesta, VI. Váci körút 59.

Transportă automobile, locomotive cu vapor, grape de vapor, imblăce cu vapor, imblăce de mână (jărgányos) și motoare de ulei crud. Montează mori și tot felul de mașini agricole și economice.

Mărfuri solide. ::::
Condiții favorabile.

Cataloage de prețuri și de călătucii, se trimit gratis.

:::::::::: Se caută agenți!

BOGDANOVITS MIHÁLY

Arad, Demeter-uteza, 37, casa proprie.

Măsar de mobile și întreprinzător de construcții

la în antreprisă ori-e edificii și mobile, portale, aranjamente de cancelarii, bolte, etc. Îndeosebi recomandă persoanele sale admirabile. Primesce comande în mare de mobile. Comande din provincie se efectuează prompt și sigur. — Prețuri solide.

Cu stimă

Bogdanovits Mihály.

Arad, Demeter-u. 37.

POMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

253

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare ce a întrebuințarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cânepă din lăuntru căptușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fantani cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Rákóczy-uteza 27.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

MANYUTCZ IOAN

PĂLĂRIER

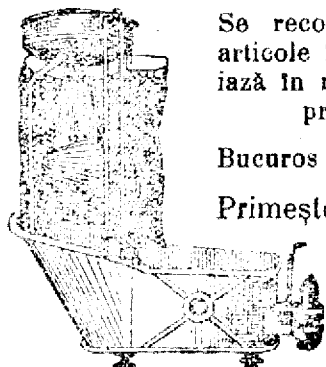
STRADA HUNYADI — Nro. 112.

Recomandă bogatul său magazin în pălării gata. Tot așa primește spre efectuare ori-ce lucrare ce se ține de această branșă. Curățiri, reparări, vopsiri de pălării și comande din provincie, se execută prompt și efin.

Cu stimă:

IOAN MANYUTCZ**Hannauer Mihály**

Tinicher de edificii și obiecte de lux. — în Arad, pe strada Deák Ferencz No. 24. (îngă biserica reformată)

Se recomandă cu executarea a tot felul de articole în branșă aceasta, pe cari le efectuează în modul cel mai prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftin posibile.

Bucuros servește cu preliminări de spese.

Primește acoperiri de turnuri de biserici, acoperiri de case, etc., și tot felul de confecțiuni și reparațiuni de tinichea.

Se caută un învățăcel.

Hotel „Leul de aur“ Timișoara — Josefstadt.

Imi iau voie a aduce la cunoștința onor. public și a mușterilor, că am preluat

Hotelul la „Leul de aur“

și îl voi conduce de azi înainte în propria regie. Imi voi da silința ca prin euhă și pînă excelentă precum și prin serviciu prompt, să mulțumesc mușterilor mei și să măresc bunul renume din trecut al hotelului. — Rugând pentru binevoitorul sprijin, sunt

cu distincție
stimă: ... **Theofil Gross**, hotelier.

URMAȘII LUI KUBÁT

Văduva Kubát Antalné
ARAD

Fabrică de perii și pensule

Strada Weitzer János (Palatul Minorilor)
Atelierul: Strada Angyal Nr. 28.

Magazin de perii și pensule de cele mai bune calități.
Fabricare de tot felul de articole în branșă aceasta.

5 Cor. și . mai ..mult..
pe . zi!

Societatea de cioraperie de casă.

Se caută persoane de ambele sexe, la mașina noastră. Lucru simplu și iute, — pentru întreg anul acasă. Nu se cere nici o cunoștință de mai înainte. Depărtarea nu are a face. Lucrul îl cumpărăm noi.

Societatea de mașini pentru cioraperie pentru lucrat acasă.

THOS. H. WHITTICK & Co.,

Budapest, IV. Havas-ateza 3—365.

PRAG, Petersplatz 7,—865.

UNICUL MAGAZIN

Cele mai bune, mai țititoare și mai curate

vase de fierț veritabile din nikel curat, de **Berndorf**

se pot găsi în fierăria lui

Ioan Pöhm

(înainte de aceasta Phöm și Gedeon)

Arad. — Piața Szabadság — (Casa Rozsnyay)

UNICUL MAGAZIN

Am onoare a aduce cu tot respectul la cunoștința onor. public și onor. mei cumpărători, că

cășăpia mea de pân' acum

din Hunyádi-u. am strămutat-o în Forray-u. 1. (în casa lui Auerbach) — și o-am aranjat întru totul corespunzătoare cerințelor timpului de azi.

Rog pentru binevoitorul sprijin al marelui public, și semnez — — — cu toată stima:

Milan Stojakovits, casap.

Primul institut sudungar de auritură artistică a lui ►►►► **E. I. SPANG**, auritor bisericesc, (casa proprie) Str. Gărei No. 10. TIMIȘOARA (fabric)

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur București, și cu altele medalii de argint, la diferite expoziții.

Se recomandă pentru gătirea de tot felul de lucruri în arta sa și anume:

altare noi și vechi (temple), tronuri, străni, amvoane, sfeșnice, rapizi, prapori, cruci de turnuri, plafonturi, decorații de părete, etc. ◀◀◀◀

RESTAURANTUL TÓTH ENDRE

Am onoare a atrage atențiunea p. t. publicului asupra fostului restaurant

KASS

acum preluat de mine și remaniat după cele mai moderne cerințe.

Cele mai fine și mai bune băuturi, precum vinuri, licheruri, șampanii, se pot căpăta aici.

Mâncările restaurantului nostru sunt neîntrecute.

0 0 0 Seară de seară muzica cea mai bună dilectează pe oaspeții mei. 0 0 0

Serviciu prompt, curat și conștientos. 0 0 0 Abonamente se fac cu prețuri moderate.

Cu deosebită stimă

Tóth Endre
restauratier.

Sirupul carpatian pentru pept al lui Barcsay!

Cu fier, calciu și sirup de brad.

Acest sirup, ce se întrebuintează cu succes de 30 de ani, e admirabil medicament contra tusei și asurdărei de noapte.

Promovează pofta de mâncare, nutrirea și mistuirea; întărește și întinerește corpul.

Bărbații și copiii, îl pot folosi fiind-că are deosebită influință asupra singelui și formării oaselor.

Prețul unui flacon 80 cr.

Se poate căpăta numai la spițăria lui

Barcsay Károly
■ Szeged, Széchenyi-tér 12. ■

Cel mai bun loc de cumpărat

TEA rusească veritabilă

de China și Caravan în pachete originale măsurate.

Rum Jamaika

diferite soiuri veritabile
în sticle proprii se pot găsi

la drogueria și parfumeria lui

Vojtek és Weisz

ARAD

■ In atenția celor ce zidesc case! ■

Teodor Cioban

zidar diplomat
arhitect, - ARAD
Deák Ferencz-utca 3

Cu onoare încunoștințez pe onor. public, că

în branșa arhitectonică

execut tot felul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor.

Cu planuri și bugete servesc gratuit. Comande primele atât în loc cât și în provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă

Teodor Cioban.

Important!

Pentru Dame și Domni

articole de precauțiune din gumi franțuzesc și american, se poate căpăta bucata cu 40 fil.

6 bucăți cu 2 coroane.

Bureți parisieni se capătă cu 70 fil. bucata

în apoteca lui

Földes Kelemer

ARAD.

Fabrica de motoare din Dresda, soc. an.

(mai înainte HILLE), filiala:

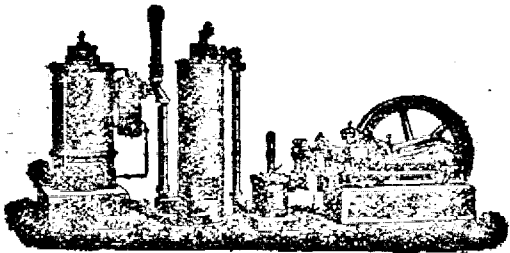
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VI., Teréz-körút 41. sz.

TELEFON 12-94.

Motoare cu benzin, motoare cu gaz, motoare cu oleu brut, motoare cu spirt, motoare cu acetylen, Locomobile cu benzin pentru treerat. Motrare cu pompe de gaz (generatori) mașini de putere foarte moderne și foarte perfecte, dovedite ca cele mai eficiente și mai convenabile pentru mână.

6
medalii
de stat.
74
distincții.
100.000
motoare
liferate
spre mul-
țămirea
generală.

Motorul din Dresda e cel mai admirabil fabricat. Construcție dovedită de perfectă. — Pregătit din cel mai bun și mai solid material.

Trainic! Intrebuintat ori câtă ană nu are lipsă de reparat. Pentru mână e foarte bun. Manevrarea foarte simplă. Cheltuielile de transmisiune sunt relativ foarte mici.

Motoarele din Dresda se pot vedea la diferite întreprinderi industriale și în fabricile economice ale morilor: mori, țigări, lemnării, fărâștrăe, stabilimente de scos apă, camere de nutreț, lăptării treerat ș. m. d. pe la diferite alte întreprinderi economice.

Se lăferează întregi arangiamente de ateliere.

Deslușiri și prelliminare de cheltuieli se dau bucuros.

Garanta foarte mare! - Favorabile condiții de plată!

Vinul „Pepsin“ al lui Rozsnyay

e un preparat cu influență minunată contra morburilor de stomac, indigestiei și lipsei de poftă de mâncare; deasemenea, scutește de morburii de stomac. Prețul unui flacon cor. 320.

Admirabil RUM-JAMAICA

Sticlă mică 60 fil., mijlocie 1 cor., mare 2 cor.

Cel mai fin ceai aromatic chinez.

Misturi veritabile imperiale.

Cutia de probă 20 fil.

Se poate căpăta
în spătăria lui

ROZSNYAY MÁTYÁS
Arad, Szabadság-tér.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.

o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o

mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onoratul public

o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o

din material de prima clasă și pe lângă pre-

o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

— In special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, clururi, pluguri (Șelitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigării mici și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriiilor sus numite.

— Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

— Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit

o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

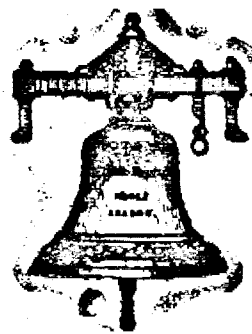
Friederic Hönig

Turnătorie, fabrică de clopote și metal,
arangeată pe motor de vapor.

Arad, strada Rákoczi Nr. 11-28.

S'a fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare
medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu orice alte clopote, la turnarea unu și aceluiași clopot tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului.

Recomandă tot-odată clopote de fer, ce se pot învîrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuintare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără-ca să se clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învîrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o supra-solvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis

PREDARE DE HOTEL

Am onoare a aduce la cunoștința publicului, că
am cumpărat pe strada Halász No. 41.

Hotelul ^{intitulat} „Porumbul alb“

și îl voi conduce pe mai departe sub îngrijirea mea proprie. Mai departe voi îngriji de beuturi și mâncări bune și alese, și de un serviciu pe deplin mulțumitor. Cerând sprijinul marelui public, sunt cu stimă

BARDÓCZ ÖDÖN, hotelier.

Nouă mină de marmoră.

Am onoare a aduce la prealabila cunoștință a onoratului public din loc și provincie, că

în Arad, strada Wesselényi No. 1.

am sortat corespunzător împrejurărilor de azi o

mină de marmoră

unde primesc spre efectuare ori-ce lucru aparținător industriei de marmoră, precum: Mobile de marmoră, întocmiri de scăzi și scaune pentru măcelărie, întărirea pereților prin marmoră, marmoră pentru mese, etc. etc. etc., în cea mai bună calitate și în ori-ce culoare. Preț moderat, serviciu prompt.

Cu stimă: **Binda Angelo.**

Avis!

Deschiderea unui restaurant nou!

Restaurant și bererie populară

Lukács Sándor

ARAD, — Piața Libertății — No. 11.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în urma
prazel de mai mulți ani câștigată în

fosta localitate HARTMANN

cu aranjament de tot nou, corespunzătoare pretențiilor de azi
în 20 Decembrie c. am deschis sub titlul sus numit un frumos

Restaurant și bererie populară.

Zonă-dejun cu un pocal de bere 18 cr.

Zonă-cină cu un pocal de bere 20 cr.

Prima calitate bere de Kőbánya. Pocal 8 cr. Halbă 12 cr.

În fiecare zi bere proaspătă. Musică permanentă. Serviciul cel mai atent.

Cerând sprijinul on. public la noua mea întreprindere
sunt cu deosebită stimă

Lukács Sándor

restaurator.

*Prețurile mâncărilor cu 20 procente
mai ieftine ca ori și unde.*

Se primesc abonamente lunare.

Admirabila micătașă unghurească și vinur edbune mite.

Anunț.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că în
Arad, Atzél Péter-u. No. 2. (la intrarea dela Zrinyi)

un biuro de imobile și zăloage (amanete)

din încrederea unui institut de bani de primul rang
în Europa, care a încredințat pe Dr. Heppes Béla
cu reprezentarea juridică.

Ofer la toate băncile din provincie, din Buda-
pesta sau străinătate pe lângă prețuri ieftine pentru
imobile de pământ și case de închiriat pe amortizație
sau împrumuturi de amanetare până la 65% a va-
loarei imobilelor.

Ofer împrumut de oficiu în cel mai culante
mod pe timp de 5—15 ani pentru ofițeri în armată,
la ofițanți de stat, comitat, oraș, tren, persoane pri-
vate pensionate și la astfel de pensionați cari au o
pensiune mai mare de 1100 coroane.

La aranjarea afacerilor de împrumut cel ce cere
împrumutul n'are nici un fel de spese de preliminară.

Primesc încredințări de a cumpăra și vinde averi
imobile, ca și de închiriere.

Primesc încredințări de parcelarea bunurilor, de vin-
dere după parcelare sau de închiriere după metoda acesta.

Primesc în urma legăturilor mele cu „Institutul
de credit din Budapesta“ și „Societatea de credit din
Viena“ învoiri pe lângă cele mai culante condiții.

Cu stimă

Robitsek Kálmán

Institut de amanetare a imobilelor și zălogirilor.

TIPOGRAFIA

„GEORGE NICHIN“

Deák Ferencz-u. număru 20. :::: = ARAD

Execuție
promptă.

Prețuri
moderate.

In atențiunea Onoratelor Dame!

Cu toată stima aduc la cunoștința tuturor damelor din loc și provincie, că în Arad, piața Libertății No. 11 (îngă Porter Vilmos) **am deschis** după modelul atelierelor parisiene,

o confecțiune de haine femești

de care până acum în Arad încă n'a fost.

Primește spre efectuare ori-ce lucru ce se ține de această branșă, precum haine de casă, de stradă, ocazionale, de sărbătoare, și altele de lipsă pentru dame și copii dela forma cea mai simplă până la cea mai scumpă, în croitura cea mai elegantă, pe lângă prețurile cele mai moderate și pe lângă serviciul cel mai prompt.

Haine de doliu se pregătesc în 12 ore.

Cerând sprijinul onoratului public — rămân cu deosebită stimă

HUPPERT HENRIK

Confecție de haine englezești — Arad, Szabadság tér No. 11.

Nou și mare magazin de lemn de foc și cărbuni.

Telefon 528.

Am onoare a aduce la cunoștința stima-
tului public că în **Nagyvárad-ut**
12., am deschis

o prăvălie pentru lemne de foc, lemn de instrumente, blăni și cărbuni.

Ca reprezentantul fabricii de ciment din Gurahonț a Căilor ferate unite Arad-Cianadane, mă ocup cu table de marmură artistică și petrii mortuare (ori-ce fel de execuție).

Am în deposit var, precum și renumitul cărbune săuresc din Cinci-biserici. Cărbuni de lemn, cocs, cărbuni pentru încălzirea saloanelor, la cumpărare trimit acasă

Cer sprijinul onor. public, și semnez.

Cu toată stima:

Fränkl S. József.

Arad, — încă n'a mai fost!

Ori-ce reparație de
ceas numai 90 cr.

In partea teatrului

Am în deposit, în totdeauna, lucruri
fine și prețuri cu adevărat ieftine.

Garanție de un an.
Sticlă de ceas 10 cr.

Vörösmarty-utca 3.

Tot felul de ceasuri de buzunar, de
părete și weckere (de deșteptat).

LA CEASORNICARUL

SZILÁGYI MÁRTON

Nu e numai reclamă!

Poftească oricine a se convinge că acolo se pot repara oroloage și ceasuri, bine, ieftin și conștientos. Tot acolo se primesc calfe de primul rang, și se angajază și ucenicul pentru ceasornicărie.

Să sprijinim industria din loc!

Ioan Spanlang

Lăcătușier

ARAD, Flórián-u. nr. 6e (casă proprie)

Primește în lucrătoarea sa ori-ce lucru ce stă în atingere cu această branșă, ca:

ferăcii pentru clădiri, mașini de fier, porți, balcoane, coridoare, trepte, grilaje, verende, șuturi, tablete în orice formă, Sobe Meidinger, fântâni săritoare, și orice soiuri de renovări.

Indeplinesc ori-ce comandă atât în loc cât și în provincie în modul cel mai cinstit — iar pentru lucrul făcut de mine primesc chezașia.

Cerind sprijinul onoratului public, rămân

cu stimă:

Ioan Spanlang,

lăcătușier.

Planuri pregătesc gratuit.

Amun!

Remediul cel mai bun în contra răcele, tusei și a gaturaiului este **Ceaiul pentru piept** de **Szászkabánya!** — Să poate afla la farmacistul: **Dr. Béla Odor**, din Szászkabánya (com. Krassó-Szőreny)

Un flacon, cu porto, 1 cor. 10 fil.

Cumpărare de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința onor. public din loc și jur precum și onor. mei clienți, că am cumpărat

prăvălia de ghete a lui GORZÓ și soții

care există de 15 ani și în care și eu am fost partaș. De azi înainte eu o voi conduce ca prăvălie proprie.

Cu deosebită stimă

BOLEZNI ANTAL

Arad, Salacz-utca 2 sz.

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI

INVITĂRI

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANȚURI

ANUNȚURI FUNEBRALE

PREȚ-CURENTURI
în orice limbă

NOTE

STATUTE • LIBELE

CIRCULARE

• Tot felul de lucrări tipografice •

atingătoare de această branșă

"TRIBUNA"

ARAD

Str. Deák Ferencz nr. 20

• Diferite tipărituri pentru bănci •

Comandele primite să efectuese prompt și conștiincios.

Prețuri moderate!

FOI PERIODICE

PROGRAME

BILETE DE CUNUNTE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE INTRARE

CĂRȚI DE VISITĂ
diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMA

OBLIGAȚIUNI

CĂRȚI în COMISIUNI

EDITURĂ PROPRIE